JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1856. **Woensdag 15 October.** **N°. 83.**

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . *f* 12,50.
» » » » » *Java*. . . . . » 15,—.
» » » » » *Buitenbezittingen* . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden.
Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.
Advertentien kunnen worden aangenomen tot ELF ure's voormiddags.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den Raad van Nederlandsch-Indië gehoord:

Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doet te weten:

Dat Hij,

Willende verzekeren de ongestoorde uitoefening der functien van de consuls-generaal, consuls, vice-consuls en consulaire agenten, door vreemde mogendheden, krachtens en op den voet der dienaangaande aangegane of nog aantegane internationale overeenkomsten, in de voor den algemeene handel opengestelde havens van Nederlandsch-Indië benoemd of te benoemen, en

in aanmerking nemende, dat aan die betrekkingen voornamelijk verbonden is het houden van het noodige toezigt op de scheepvaart der betrokken natiën, waartoe gelegenheid behoort te bestaan door het, voor zooveel noodig, erlangen van inzage en tijdelijke beschikking over de papieren der particuliere schepen en vaartuigen van die natiën, waartoe dusver de havenmeesters in de havens van Nederlandsch-Indië bij uitsluiting bevoegd waren;

Lettende:

op de Koninklijke besluiten van 20 Mei, 7 Julij en 20 Junij 1855 (Nederlandsch staatsblad no. 39, 63 en 45), waarvan in Nederlandsch-Indië openlijke afkondiging is gedaan in het staatsblad van Nederlandsch Indië 1855 no. 54, 65 en 66;

op het bepaalde voor de vrijhaven van Riouw bij art. 4 van het besluit van 22 December 1828 no. 26 (staatsblad no. 89) van toepassing verklaard voor de havens van Pontianak en Sambas ter Westkust van Borneo, bij de resolutie van 3 October 1833 no. 7 (staatsblad no. 56), en

op de artikelen 20, 29, 31, 33 en 130 van het reglement op het beleid der regering van Nederlandsch-Indië;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Te bepalen:

Dat, met wijziging van de ter zake uitgevaardigde bepalingen, de gezagvoerders van particuliere schepen en vaartuigen, bij derzelver komst in eene der havens van Nederlandsch Indie, geopend voor den algemeenen handel, met uitzondering van de havens van Riouw, Pontianak en Sambas (alwaar, volgens de bestaande bepalingen, niet meer dan eene aangifte der aan- of uitgevoerde lading gevorderd wordt), verpligt zijn binnen 24 uren na hunne aankomst op eene reede, hetzij in persoon dan wel door hunne agenten, op het havenkantoor over te brengen hunne zeebrieven, passen en verdere scheepspapieren, welke aldaar tot hun vertrek zullen aangehouden worden; dan wel, des verkiezende, kan afgelegd worden eene verklaring door den ter plaatse gevestigden en door de regering erkenden consul generaal, consul, vice-consul of consulairen agent van den staat, waartoe de schepen en vaartuigen behooren, dat de zeebrief, passen verdere scheepspapieren aan hem zijn ingeleverd, en dat dezelve aangehouden worden tot dat eene behoorlijke acte van uitklaring vertoond zij.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indië geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegiën en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te *Batavia*, den 11 *October* 1856.

CHS. F. PAHUD.
De Algemeene Secretaris,
VAN DE GRAAFF.

[Staatsblad no. 65.]

Civiel Departement.

Benoemd:

In het Gouvernement van Celebes en Onderhoorigheden,

Tot assistent-resident van de Noorder Districten, de secretaris voor de inlandsche zaken in dat gewest *P. C. Wijnmalen.*

Tot secretaris voor de inlandsche zaken, de civiele gezaghebber van Boeloecomba en Bonthain *J. A. Bakkers.*

Tot civielen gezaghebber van Boeloecomba en Bonthain, de civiele gezaghebber te Saleijer *W. de Lanoij.*

Tot civielen gezaghebber te Saleyer, de ambtenaar ter beschikking van den gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden *G. A. van Kesteren.*

Magtiging verleend:

Tot het uitreiken aan *G. C. P. de Ruiter*, eener acte van toelating tot de uitoefening der genees- en verloskundige practijk te Soerabaija.

Om de aan den particulieren geneesheer *C. A. Thepass*, uitgereikte acte van toelating tot de uitoefening der genees-, heel- en verloskundige practijk te Toeban, over te schrijven voor Rembang, en door hem de civiele geneeskundige dienst in de residentie Rembang, uitgezonderd de afdeeling Toeban, te doen waarnemen.

Verbetering:

In de Courant van den 4den dezer komt onder anderen voor:

»Benoemd:

»Tot translateur voor de Engelsche en Maleische talen, *J. B.* »*In'tveld*», — moet zijn *T. B. In 't veld.*

Militair Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de dirigerend officier van gezondheid der 2de klasse *D. M. Piller.*

Op zijn verzoek, eervol, uit de betrekking van adjudant bij het garnizoens-bataillon in de Wester-afdeeling van Borneo, de 1ste luitenant-adjudant *J. M. Westerbaen Schmidt.*

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. M. militaire dienst, de 2de luitenant der infanterie *P. J. Blok.*

Uit Z. M. militaire dienst, de officier van gezondheid der 2de klasse *J. Boomsma.*

Benoemd:

Tot adjudant bij het 13de bataillon infanterie, de 1ste luitenant *C. Ravestein*, van dat bataillon.

Tot adjudant bij het garnizoens-bataillon in de Wester-afdeeling van Borneo, de 2de luitenant *W. F. K. van Hörtevelt*, van dat bataillon.

Overgeplaatst:

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Amboina, de officier van gezondheid der 3de klasse *C. L. Doleschall*, thans te Batavia.

Goedgekeurd,

Dat door het Militaire Departement

Zijn geplaatst:

Bij de infanterie.

Bij het 13de bataillon, de 2de luitenant *A. M. de Buck*, onlangs uit Nederland aangekomen.

Bij het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling, de kapitein *R. F. de Seijff*, tijdelijk bij het wapen der genie overgeplaatst.

Zijn overgeplaatst:

Bij de infanterie.

Bij het 2de bataillon, de 2de luitenant *H. A. J. Berg*, van het 5de bataillon.

Bij het 11de bataillon:

de 1ste luitenant *O. A. Keechen*, van de garnizoens-compagnie in de Lampongs.

de 2de luitenants *J. L. van der Hart*, van het 6de bataillon, en *W. J. G. van Swieten*, van het garnizoens-bataillon ter Sumatra's Westkust.

Bij het 13de bataillon:

de 1ste luitenant *L. Ullman*, van het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling.

de 2de luitenants *H. G. de Grijs*, *D. A. C. F. W. Verstege* en *H. C. V. A. Demmeni*, van het 1ste bataillon.

Bij het 14de bataillon, de 2de luitenant *J. H. van der Schalk*, van het garnizoens-bataillon in de 3de militaire afdeeling.

Bij het garnizoens bataillon in de 3de militaire afdeeling, de 1ste luitenant *L. de Kroon*, van het 14de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon in de *Wester-afdeeling van Borneo:*

de 1ste luitenant *M. C. E. Reumpol*, van het 13de bataillon.

de 2de luitenants *D. K. H. van den Hurk*, van het 14de bataillon, *A. F. Schiebelhout*, van het 12de bataillon, en *W. A. Broek* en *J. F. de Ranitz*, van het 14de bataillon.

Bij de garnizoens-compagnie in de Lampongs, de 1ste luitenant *H. F. van Heumen*, van het 7de bataillon.

Bij het garnizoens-bataillon op Palembang, de luitenant-kolonel *W. Lammeree*, van het 2de bataillon.

Bij het garnizoens bataillon op Celebes, de majoor *C. Meijer*, van het 4de bataillon.

Bij het garnizoen-bataillon ter Sumatras Westkust, de majoor *W. Milar*, die bij zijne benoeming nog niet was ingedeeld.

Bij de Militaire Administratie,

De betaalmeester der 2de klasse *F. E. K. Stoelman*, van het wapen der genie, als magazijnmeester bij de buitengewone geniewerken en bij het algemeen geniemagazijn te Soerabaija.

Dat door den Chef over de geneeskundige dienst,

Zijn Overgeplaatst:

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Patjitan, de officier van gezondheid der 3de klasse *P. Pluijgers*, met die dienst te Serang belast.

Bij de civiele en militaire geneeskundige dienst te Serang, de officier van gezondheid der 3de klasse *D. Lammérse*, te Batavia beschikbaar.

Advertentien.

De Assistent-Resident van het Zuider- en Oosterkwartier der Ommelanden van Batavia, maakt bekend, dat gedurende de nu aangevangen herstellingen aan den heerenweg, van af het landgoed Djapan tot aan den bazaar Tanabang, geene karren en pedatties op dien weg zullen worden toegelaten; ook niet de zoodanigen, aan welke zulks, uit aanmerking van de soort der te vervoeren goederen, tot dus verre was toegestaan; zullende de karren en pedatties dienen gebruik te maken van den voor gemeld traject bestaanden padattieweg.

De resident der Preanger-Regentschappen maakt bekend, dat op een nader te bepalen dag ten zijnen burele te Tjiandjoer publiek zal worden verpacht de afstand der aan het gouvernement gedurende het aanstaande jaar 1857 geleverd wordende areng suiker.

Vendutien.

Tegen 2 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *Abeelen*, *Dennison & Co.*

Donderdag 16 October, voor het woonhuis van Mevrouw de wed. *Detering*, op Goenoeng Saharie.

Vrijdag 17 October, in het locaal van het collegie van boedelmeesteren.

Zaturdag 18 October voor de woning van den inlander *Seeit Baharoedien*, te Meester Cornelis.

Maandag 20 October, voor het commissiehuis van *gebrs. Reselje & Co.*

Dingsdag 21 October, voor het locaal der Weeskamer.

en

Op het Heemradenplein, à 2 pCt. vendusalaris, door *John Pryce & Co.*

Zaturdag 1 November, te Meester-Cornelis, voor de woning vroeger toebehoord hebbende aan den chinees *Tio Tekhaat*, op Tanaa Rendah.

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de agenten der Samarangsche Boedelkamer te Pekalongan: van wijlen *Sarif Joesoop bin Oesen Angkawie.*

Door de testamentaire executrice te Batavia: van wijlen den heer *Theodorus Josephus Azon Jacometti.*

Door den commissarissen te Weltevreden: van wijlen den kapitein *L. C. A. C. de Rook.*

Door de gemagtigden der executrice te Soeracarta: van wijlen den heer *Johan August Wener.*

Door den mede testamentairen executeur te Soerabaya: van wijlen *Kwe Kingtju.*

Aangekomen Vreemdelingen.

Van den 11 tot en met den 13 October 1856.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *J. H. C. ten Moore*, van Onrust. — *W. von Ende*, van Buitenzorg. — *G. ter Harts*, van Rotterdam. — *W. H. Cramer*, van Passaroeang. — *G. H. Bredbarrij en Echtgenoot*, van Buitenzorg.

MARINE HOTEL. *La Sueur*, *E. Fabricius*, van Probolingo. — *D. de Rerver*, *L. Smit*, *J. C. Coerengel*, *H. Peelman en Relman*, van Nederland. — *N. D. van Slijpe*, van Samarang.

JAVA HOTEL. *D. G. Roolofswaart*, van Amsterdam. — *G. Bosse*, van Buitenzorg. — *W. van Hees*, van Plijmouth, *C. van Eck*, van Rotterdam. — *C. Bakker*, van Rotterdam. — *B. Schippers*, van Soerabaija. — *J. R. Rijken*, uit Rotterdam. — *G. Geerling*, van Rotterdam. — *J. Hensing*, van Soerabaija.

CARLOTTA REGINA (*vervolg.*)

[illegible] verschillende nevengebouwen, die tot onderscheiden einden waren ingerigt. In een dezer kleinere oranjeriën, welker gewelf met een hoogrijzenden koepel was versierd, stonden de schoonste exemplaren van tropische gewassen, alwaar eene keerkringswarmte, ja, hitte heerschte. Hieraan grensde een ander gedeelte, dat, breed en uitgestrekt, binnen zijne glazen wanden een fraai landschap vormde, waar saprijke grasvelden met hun liefelijk groen en boschaadjen met elkander afwisselden; het scheen een park, welks aanleg met de meest mogelijke zorg was bestuurd. Tusschen het groen van de schoonste grassoorten, zag men beddingen met hyacinthen, primula veris en auricula's en ter wederzijde ingesloten door hooggroeijende woudbewoners. Dit gedeelte, waaraan de benaming van Elyseum was gegeven, vereenigde de schoonheid van een noordsch landschap met die van de heete keerkringslanden. Ginds op de hoogten zag men dennen- en berkengroepen; beneden ontwaarde men slanke palmen, terwijl tusschen het geboomte eene menigte zangerige vertegenwoordigers van de gevleugelde bewoners der lucht in sierlijke kooijen rondfladderden en aan het uiteinde der zaal een kristalheldere waterstraal, bij honderdvoudige sprongen, van eene hooge rots in het betooverend schoone dal nederplofte.

Charlotte en Marie waren zoodanig getroffen op het aanschouwen van dit prachtige en roerend schoone tooneel, dat beider oogen vol tranen stonden; de justitieraad en Alfred waren in diepe aandacht en verbazing verzonken, ja, zelfs Eduard, die tot heden met alles zoo wat den spot gedreven had, kon zich niet losscheuren van de plek, waar hij stond; ook op hem had het verrukkende schouwspel een diepen indruk gemaakt. Als het ware overmeesterd door zoo veel schoons, wierp hij zich op eene bank in een hoek der zaal neder, nam ijlings zijn zakboekje en een potlood, en begon met ijver een der blaadjes vol te schrijven.

Eenmaal het hoofdgebouw verlatende, trok de bloemenpracht, die men in den gang en het portaal nog ontwaarde, niet langer de aandacht der bezoekers van dit tooverpaleis; men had zooveel schoons verlaten, de geest was gedurende zoo langen tijd gespannen en opgetogen geweest, dat hij voor die indrukken, welke het overige gedeelte er op kon maken, volkomen onvatbaar was geworden. Zoodra ons gezelschap eindelijk besloten had, de wandeling door het bloemenpaleis te eindigen, was Eduard vooruitgesneld naar de plaats, waar de beide dames hare mantilles en de heeren hunne overjassen hadden achtergelaten. Tegen overgifte der ontvangen kaartjes kreeg onze galante Eduard de vereischte kleedingstukken, waarmede hij hen nu te gemoet ging. Alfred bemerkte tot zijne niet geringe verwondering, dat Eduard een splinternieuwen paletot op den arm droeg. Terwijl de dames haar toilet in order bragten, was de justitieraad bezig zijn jas aan te trekken. Dit ging echter niet zoo gemakkelijk als hij scheen te verwachten, want op een toon van de hoogste verbazing riep hij uit:

»Zonderling, zonderling! Ik kan mijn paletot niet aan krijgen! Eduard! help eens, jongen. Wat ik ook doe, ik kan mijn armen niet eens halverwege in de mouwen krijgen. Ik ben toch in dien korten tijd niet zooveel dikker geworden en mijn paletot is niet gekrompen. Dat kan toch niet?"

Eduard, die met Marie intusschen reeds eenige schreden vooruit was gewandeld, wendde zich om op het hooren van zijn naam en vroeg op een onverschilligen toon, wat er gaande was.

»Help me toch eens om mijn paletot aan te trekken," zei de justitieraad; »ik kan er niet inkomen!"

»Och, dat is stellig niet waar," gaf deze ten antwoord en met een pakte hij den kraag beet en trok dien uit al zijn magt naar boven.

»Zeg eens, ga niet zoo ruw te werk! Je trekt mij bijna van de beenen."

»Die paletot is stellig niet voor u gemaakt," seide hij; »hij is je meer dan de helft te klein. Hoe komt

Advertentiën.

Gehuwd:

J. G. F. RIEDEL

met

S. TOWER.

MENADO, 6 *Augustus* 1856. (2514)

Getrouwd:

LAMBERTUS ANTONIUS DE KLERK

Kapitein der Infanterie bij het Indisch leger,

met

MARIA ANNETTE ADRIANA OCKERSE.

SAMARANG, 4 *October* 1856. (2552)

Getrouwd:

E. HEIJNING

en

H. J. S. LE JOLLE.

SALATIGA, 8 *October* 1856. (2572)

Bevallen van eenen welgeschapen ZOON, *C. V. van Zutphen, La Valette.*

BATAVIA, 9 *October* 1856. (2570)

Bevallen van eene DOCHTER, *H. C. Simons, Nelis.*

BATAVIA, 9 *October* 1856.

Eenige Kennisgave. (2511)

Bevallen van eenen ZOON, *O. A. Hielckert*, geb. *de la Rambelje.*

BATAVIA, 12 *October* 1856. (2562)

Na een langdurig en smartelijk lijden overleed heden, *Alida Elisabeth Bos*, in den ouderdom van 32 jaren, diep betreurde Echtgenoot van

(2522) J. MAGER.

BATAVIA, 8 *October* 1856.

Onze jongste lieveling, nog geen zes maanden oud, ontsliep heden.

W. E. VAN CHARANTE,

(2571) M. VAN CHARANTE,

Lawson.

GADOK, 12 *October* 1856.

Heden ontvingen wij de treurige tijding van Soerabaija, dat onze beminde Dochter *Fenna Jacoba*, Echtgenoot van *A. Ledeboer*, *Fz.* op den 7 dezer in den zoo jeugdigen leeftijd van circa 28 jaren zeer kalm en gelaten te Passaroean is overleden.

(2165) R. MARTENS,

en Echtgenoot.

BATAVIA, 14 *October* 1856.

Vendutie

voor het woonhuis van Mevrouw de Wed. *Detering*, op Goenoeng Saharie,

op Donderdag den 16 October,

van desselfs inboedel, bestaande uit meubilair, wagen, paarden en eenige koebeesten; en ten 11 ure precies van een erf bebouwd met twee steenen huizen met pannen gedekt, staande en gelegen in blok M, derde deel, sectie IV, No. 4, buurt Goenoeng Saharie (West), bij de verponding geregistreerd sub No. 3001, getaxeerd op *f* 10.560. (2515)

Vendutie te Meester Cornelis

op Zaturdag den 18 October 1856,

voor de woning van den Inlander

Soerie Baharoedien,

gelegen tusschen de 7de en 8ste paal op den grooten postweg,

van koetjen, ossen, buffels, bendies, karren, enz. (2563)

Vendutie

op Maandag den 20 October 1856,

voor het Commissiehuis van *Gebr. Roselje & Co.*, die op daartoe bekomene last van hunne principalen op gemelden datum voor rekening van belanghebbenden *à tout prix* publiek zullen verkoopen de ondervolgende pas aangevoerde artikelen, als:

Een **Bonheur du Jour.**

Twee **Ameublementen**, bekleed met Velours d'Utr.

Twee **Kamer-Ameublementen**, bekleed met leder.

Twee **Cleopatra's**, bekleed met leder.

Een **Buffet-Étagère** van Palissander hout met spiegels.

Een **Buffet** met wit marmeren blad.

Twee **Secretaires.**

Drie ronde **Tafels** met marmeren bladen.

100 stuks **Gravures** in rijk vergulde Lijsten.

4 paren **Spiegels.**

Een factuur Fransch **Pleetwerk**, bestaande uit **Bladen, Bouilloirs, Likeurstellen, Bladjes** met **Trommels, Blakers, Kandelaars** met stolpen, **Schoteldeksels, Inktkokers** en **Broodmanden**

Twee cristallen Dessert-Serviesen.

Vier Tafel-Serviesen voor 18 personen.

Vierkante **Karpetten en Alcatieven, Tafelkleepen**, een partij **Borduurwol** bij kleine kavelingen en eenige gouden Cylinder Horologien.

Alle deze goederen zijn nieuw, in eenen perfecten staat en van heden af te bezigtigen. (2549)

Op de Vendutie van Maandag den 20 October aanstaande,

voor het Commissiehuis van *Gebr. Roselje & Co.* zal mede worden verkocht:

1o. Een factuur prima kwaliteit **Engelsche parfumeriën**. bestaande uit **fijne toilet zeep, odeurs, violetpoeder, etc.** een en ander bij kleine kavelingen.

2o. Eenige paren fraaije porceleinen **vasen à necessaires**

en

3o. voor rekening van wien zulks zouden mogen aangaan

8 rollen zwaar Zeildoek

min of meer beschadigd. (2573)

Op de Vendutie van Dingsdag den 21 October 1856, zullen alsnog worden verkocht:

574 schalen van Dolken,

liggende op 's Lands Houtstapelplaats alhier.

(2581) JOHN PRYCE & Co.

Hout-Vendutie

op Dingsdag den 21 October 1856,

op het Heemradenplein, à 2 pCt. Vendusalaris, van eene groote partij Jattiehouten Balken, Duigen, Doodkistplanken, enz. enz.

(2580) JOHN PRYCE & Co.

De ondergeteekenden zullen op Woensdag den 22 dezer, voor rekening van belanghebbenden mede verkoopen:

39 kisten RUWE CALICOTS,

min en meerder beschadigd aangebragt.

(2584) ABEELEN, DENNISON & Co.

Vendutie te *Meester Kornelis*

op Zaturdag den 1 November 1856,

vroeger in de Javasche Courant geannonceerd te zullen plaats hebben op den 18 October 1856.

Voor de gewezen woning van den Chinees **Tio Tekhaai**, op Tana renda, van diverse goed onderhouden Chineesche meubels bestaande uit stoelen, banken, tafels, spiegels, schilderijen, benevens bloemen dwergplanten in potten, porceleinen tuinstoelen, enz. (2564)

Vendutie te *Bandong*

Op den 25 en 26 November aanstaande:

wegens vertrek ten huize van den Heer J. M. I. Brumsteede,

van goedloopende rij-, race- en wagenpaarden, koeijen, schapen en geiten, reis- en toerwagens, mahoniehouten en andere meubelen, als: tafels, kasten, stoelen, banken; consoles, knapen, spiegels en schilderijen, een goed loopend billard met lampen en toebehooren en al hetgeen verder ten voorschijn zal worden gebragt.

En om 12 ure precies op den tweeden dag.

Het erf bebouwd met een kapitaal steenen huis met marmeren vloer en steenen bijgebouwen, stalling, enz.

(2556)

Hout-Vendutie.

De ondergeteekenden zullen in het begin der volgende maand op Vendutie verkoopen: eene lading **Jattiehouten Balken**, planken, duigen, enz., verwacht wordende per *Athiat Rachman*, van Rembang.

(2567) ABEELEN, DENNISON & Co.

Bij LOURAN & VAN WALCHREN

nog voorhanden diverse Chinesche goederen van de fijnste kwaliteit, als: zijde voor damesjaponnen, graslinnen, zijden rokken, gordijngaas, horlogestandaards, ivoren en paarlmoeren waaijers, wasch-toestellen, ivoren brievenleggers, beelden, superieure Mandarijn-thee en andere, **waarvan vele tot verminderde prijzen.** (2554)

Posthoorn Bier

op nieuw ontvangen en verkrijgbaar bij

(2560) LOURAN & VAN WALCHREN.

Ontvangen

eene factuur patent ijzeren meubelen, als: Canapés, Fauteuils, Tuinbanken, Gueridons, Kantoortaboeretten, Voetenbankjes, enz.

(2566) ABEELEN, DENNISON & Co.

Gazogênes,

met de daarbij behoorende Poeders, bij

(2555) LOURAN & VAN WALCHREN.

Verkrijgbaar bij *Kuijpers*

Passer Senen,

witte en roode Fransche WIJNAZIJN

per flesch en per vat. (2513)

Indramayo Bloempotten

à *f* 8.— per dozijn, te bekomen bij

(2526) H. M. VAN DORP, te Batavia.

SALPETER

bij kleine hoeveelheden tot het koelen van water en andere dranken, bij

(2541) ABEELEN, DENNISON & Co.

De Magazijnen van S. D. BRANDON

op Rijswijk & in de Stad

Zijn op nieuw gefourneerd van de fijnste Lakens, Satin de Laines, en alle soorten van Broeken- en Vestenstoffen.

☞ Uit rustingen voor vertrekkende personen, worden in de tijd van twee maal 24 uren, tot zeer billijke prijzen geleverd. (2545)

---

gij er toe om zulk een jongenspaletot voor uw dik corpus te laten maken. De kleêrmaker heeft minstens de helft van het laken, dat gij hem gegeven hebt, door het oog van zijn schaar laten gaan.

»'t Is zoo waar onbegrijpelijk voor mij," gaf zijn broeder ten antwoord. »Ik verzeker je toch, dat hij mij groot genoeg was, toen ik hem een paar uren geleden uittrok."

»Dan hebt gij stellig geen krimpvrij laken gekocht, broeder."

»Trek uit dat ding," hernam de justitieraad.

Dat ging echter niet gemakkelijk. Geholpen door Eduard, die zijn broeder zoomin spaarde als den paletot, gelukte het eindelijk na groote krachtsinspanning, waarbij onze deftige justitieraad zijn gansche toilet in de war bragt, 't geen hem niet weinig hinderde.

Toen hij zich eindelijk had vrij geworsteld en de paletot met beide handen voor zich hield, riep hij met verbazing uit:

»Wat duivel! is dat voor een erbarmelijk ding! Wat is dat voor een satansch naauwe, korte, opgelapte apenrok; wat zou ik, zoo'n deftig man, met zulk een vod uitrigten! 't Gelijkt eerder op een jongensbuis dan op een fatsoenlijken paletot."

»Ik ben ook van gevoelen, dat hij u niet goed past," zei Eduard. Hier heeft stellig een abuis plaats gehad. Indien gij zeker zijt, dat het uw paletot niet is, dan zit er niets anders op dan dat hij aan een ander behoort.

»'t Zal wel waar zijn. Mijn nieuwe paletot, van het fijnste, zwarte laken, met heel mooije voering, ziet er anders uit dan dit misselijke vod, dat naauwelijks goed genoeg is voor een staljongen. Vergelijk dit eerst maar eens met den uwen, want de mijne is precies eenerlei van kleur."

»Ja, broertje! gelijke monnikken, gelijke kappen. 't Kan wel niet vreemd zijn, dat ik, die uw broeder ben, even goed gekleed ga als gij!"

»Ik kan begrijpen, dat iemand zich vergist, indien hij zoo'n kleedingstuk voor 't zijne aanziet, want zij hebben inderdaad veel overeenkomst met elkander. Hoe meer ik uw paletot beschouw, des te duidelijker valt mij dat in het oog."

»Geloof mij, die zich in dergelijke zaken vergist, doet het nooit tot zijn nadeel. Dat verklaart tevens duidelijk hoe, in de plaats van een netten jas, dit monster is blijven liggen, 't welk ongetwijfeld aan een dezen of genen windbuil toebehoort."

»'t Beste dat er op zit zal wezen, om terstond naar den man te zoeken, die de kleeren...."

»Dat heeft niets te beduiden. 't Is moeite te vergeefs. Dat is 't gevolg van de ontzaggelijke drukte. Geloof me, de goede man zal er niet veel complimenten over maken, en eenvoudig zeggen, dat.... Maar daar valt me iets te binnen. Gij hebt zoo even gezegd, dat uw paletot zoo bijzonder op den mijnen gelijkt. Eenige minuten geleden heb ik een heer, met een witten hoed op, zien gaan in de rigting van het hôtel, van waar wij gekomen zijn, en deze had een paletot aan, dien ik bepaaldelijk voor den mijne zou hebben aangezien, indien ik niet zeker was geweest, dat ik hem aan had."

»Wat, ging die naar het hôtel aan den Rijn?"

»Ja, indien gij wat aanstapt, dan haalt gij hem welligt nog in. Wij zullen hier op het terras uwe terugkomst afwachten."

Onze korte, zwaarlijvige justitieraad stapte met haastige schreden uit den slottuin naar het hôtel, terwijl ons gezelschap in eene tegenovergestelde rigting naar de zijde van het slot wandelde.

»Zie zoo, nu zijn wij onder ons meisjes," riep Eduard vrolijk uit en terstond ontdeed hij zich van den paletot zijns broeders, — want hij was de man, die hem weggenomen had. »Ziet gij gindschen Chineschen tempel, in de nabijheid van dien fraaijen, breeden vijver; dat is juist een plaatsje, dat uitmuntend geschikt is om van de uitgestane vermoeijenissen wat te bekomen en te gelijkertijd het plan van een nieuwen veldtogt te ontwerpen."

Weldra bevonden onze wandelaars zich op de bedoelde plek. Die tempel was inderdaad allerliefst ge-

Théatre Français de Batavia.

Direction de MM. VAN KINSBERGEN et Ad. POTIER.

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Vendredi, 17 Octobre 1856,

Relâche.

Lundi, 20 Octobre 1856.

3me Représentation du 6me mois de l'Abonnement de la 2me Année.

LES HUGUENOTS.

A l'étude: **les Martyrs et le Prophète.**

Le Spectacle commencera à **7 heures** *précise.*

(2559)

KOETZIERS HOEDEN.

Een Nieuwe zending ontvangen bij

(2544) S. D. BRANDON.

REGENMANTELS

te bekomen bij

(2545) S. D. BRANDON.

Nieuwe BORDUURSELEN ontvangen

voor Heeren Ambtenaren, Militairen en Marine-Officieren bij

(2546) S. D. BRANDON.

TE HUUR om dadelijk te aanvaarden een huis op Molenvliet, laatstelijk bewoond door *Raden Saleh*, te bevragen bij

(2516) VAUPEL & Co.

TE HUUR Met primo November, het aangenaam Huis en Erf, gelegen op Molenvliet, thans bewoond door den heer *van Lennep.*

Adres bij *J. C. Stok*, naast de posterij op Weltevreden. (2512)

TE HUUR Een groot steenen huis, dadelijk te aanvaarden, gelegen in kampong Banda.

Te bevragen bij

(2534) P. VAN OERS.

NORTHERN ASSURANCE COMPANY

OPGERIGT IN 1836

voor Brand- en Levensverzekeringen,

Kapitaal 1.259.760. Pd. St.

De ondergeteekenden, benoemd zijnde tot agenten van voornoemde maatschappij voor Java en de omliggende Nederlandsche Bezittingen, zijn thans bereid om aan versoeken ter versekering gevolg te geven.

(2558) MORGAN, MELBOURN & Co.

Batavia, 5 *September* 1855.

Alle diegenen welke iets te vorderen, dan wel verschuldigd zijn aan de boedel van wijlen *G. Seel* worden verzocht daarvan binnen twee maanden aan de Ondergeteekende aangifte of betaling te doen.

(2569) L. ZWART,

Buitenzorg, 15 *October* 1856. Weduwe *G. Seel.*

CIRQUE EUROPÉEN

au KONINGSPLEIN.

Direction de MM. Schmidt, Gunerius & Co.

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Samedi le 18 Octobre 1856.

Relâche.

Mercredi le 22 *Octobre* 1856.

Sous le Patronage de M.M. les Directeurs du Race-Club de Batavia.

GRANDE REPRESENTATION

Abonnement Suspendu.

Le Programme paraîtra dans le *Java-Bode* de Samedi prochain.

On commencera à 8 heures du soir.

(2576)

De heer JAMES RAWSON heeft onze generale procuratie.

(2535) MORGAN, MELBOURN & CO.

Batavia, 10 *September* 1856.

Wordt Gevraagd

Een Jufvrouw, ter oppassing van drie jonge kinderen. Adres Lett. C. bij de boekhandelaar

(2555) H. M. VAN DORP.

Wagendienst van L. Gerards.

Wagens en paarden op directe aanvraag verkrijgbaar in het Heeren-Hôtel van den heer *Brenkman* en bij den eigenaar, hoek van de Weduwestraat, naar Soerakarta, Djocdjocarta en tusschen gelegen plaatsen.

Samarang, 10 *October* 1856. (2553)

Jongelieden, die privaat lessen wenschen te nemen in het **Boekhouden, de Hollandsche, Fransche, Engelsche en Duitsche Talen**, adresseren zich, ter bekoming van nadere informatiën bij

(2578) LANGE & Co.

Een **MACHINIST** zag zich gaarne geplaatst als opzigter eener suikerfabriek of tot oprigting van machineriën, kunnende hij de beste getuigenissen produceren.

Adres onder lett. H. bij den boekhandelaar

(2557) H. M. VAN DORP, te Batavia.

Vermist

Op Vendutie van den 29sten September bij de Heeren *Moormann & Co.*, **1 kist Vruchten op Water.** Diegene die abusivelijk een te veel mogt hebben ontvangen, wordt beleefd verzocht daarvan kennis te geven aan

(2579) O. BERGEEST.

Cirque Européen.

Au Tanah Lapang auprès de la Ville.

Direction de MM. *Schmidt, Gunerius & Co.*

Avec l'autorisation de M. le Résident de Batavia.

Samedi et Lundi, le 18 et 20 Octobre 1856.

Exercises Équestres.

PRIX:

Au Premier............. *f* 3.
Au Second.............. - 2.
Au Pourtour............ - 1.
Les Enfants au dessous de l'age de 8 ans demi place.

On commencera à 8 heures du soir.

(2577)

De trekking der loterij van den ondergeteekende zal Zondag den 19den dezer, te Buitenzorg plaats hebben in den afloop later bekend worden gemaakt.

(2568) DUQUENNE.

BATAVIASCHE WEDLOOP SOCIETEIT.

De wedloopen zullen plaats hebben op 16, 17 en 18 October 1856, om Zaturdag den 18den, des avonds ten 8 ure, te worden besloten met een bal en souper in de Harmonie, dat vereerd zal worden met de tegenwoordigheid van den Beschermheer, Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal *Chs. F. Pahud.* (2582)

BATAVIA RACE-CLUB.

The races will take place on the 16th, 17th and 18th October 1856, to be closed on Saturday the 18th at 8 o'clock in the evening, by a Ball and Supper in the Harmonie, which the Patron, His Excellency the Governor General *Chs. F. Pahud*, will honor by His presence. (2583)

Wordt Gevraagd:

in een huisgezin te Batavia eene vrouw van de Protestantsche Godsdienst, hoofdzakelijk ten einde de zorg voor een drietal jonge kinderen op zich te nemen.

Informatien te bekomen bij den uitgever deze courant. (2536)

De ondergeteekenden doen bij deze openlijk hulde aan den Gezagvoerder **W. C. Kool**, van het Nederlandsch fregat **VOORUIT**, voor de uitmuntende behandeling tijdens den overtogt van *Nederland* naar *Java* ondervonden,

(2533) VAN OOSTEROM,
Betaalmeester 1 kl.
SPOELDERS,
2 Luit.
W. G. MUNTERS,
2 Luit.

Batavia *den* 11 *October* 1856.

De ondergeteekenden hebben alhier een Commissie-, Administratie- en Handelshuis opgerigt, onder de firma van **P. VAN OVERZEE & Co.**

(2523) P. VAN OVERZEE.
J. VAN VOLLENHOVEN.

Padang, 1 *September* 1856.

---

legen. Gebouwd op een niet onaanzienlijken heuvel, geniet men van daar een schilderachtig uitzigt. Aan de eene zijde had men het gezigt op den vijver en den tuin, welken eerstgenoemde in zijne gansche uitgestrektheid doorkruist; aan den anderen kant viel het oog langs den voorgevel van het prachtige slot, over den Rijn, welks oppervlakte als een spiegel glinsterde en verder op over den breeden achtergrond, waar men de torens en kerken van Mainz in 't verschiet ontwaarde; het naast aan den oever der statige rivier zag men het kasteel en het tuighuis, met de beide torenspitsen der Petruskerk, daar achter rees de reusachtige domkerk op met de sierlijke, slanke torentjes van het koor, de stout zich verheffende koepel en de piramidale spits van den hoofdtoren, terwijl boven dit alles, doch in een ver verwijderd verschiet, de aloude toren der H. Stephanuskerk verrees.

Op deze schilderachtige plek zetteden onze jonge bekenden zich neder. Zonder zelfs een vlugtigen blik te hebben gewijd aan al dit schoons, ving Eduard het gesprek op de volgende wijze aan:

„De tijd, dien wij in het genot der bekoorlijke vrijheid hier in elkanders bijzijn zullen mogen doorbrengen, zal kort van duur zijn. Verbannen wij derhalve al die pligtplegingen, welke door ons, teedere harten, onder andere omstandigheden niet alleen niet uit het oog zouden worden verloren, maar tot in de kleinste bijzonderheden in acht zouden genomen worden. Gaan wij nu in tegendeel regt op het doel af. Jufvrouw Charlotte, een man die geroepen is om nog gedurende verscheidene jaren over u en uwe belangen te waken, heeft uwe hand voor mij bestemd. Ik zou echter een dwaas moeten zijn, — en in alle nederigheid moet ik bekennen, dat dit denkbeeld verre van mij is — ik zou een dwaas moeten zijn, indien ik een storenden invloed wilde te weeg brengen op den loop, welken de zaken hebben genomen. Daarenboven is Alfred niet een mijner beste vrienden, wien ik het geluk u te bezitten van harte toewensch? De hoofdzaak is, naar 't mij voorkomt, deze: dat wij de handen ineenslaan, en dan houd ik mij verzekerd, dat wij in staat zijn mijn schoonbroeder onder den duim te krijgen. Daar ik eigenlijk gezegd de eenige ben, die hier schade ondervindt en benadeeld wordt, neem ik de vrijheid u, jufvrouw Charlotte, te verzoeken ten mijnen gevalle een goed woord bij uwe vriendin Marie te doen tot ondersteuning van mijn aanzoek, om hare lieve hand en ten bewijze van de opregtheid mijner gevoelens, die ik, jufvrouw Marie, ten uwen opzigte koester, heb ik de eer u de volgende regelen te overhandigen, die ik zoo straks ter neder heb gesteld onder den indruk van het zalige genot, 't welk mij bereid zal zijn, indien ik genade in uwe oogen mogt vinden."

Nadat onze Eduard de boven vermelde woorden met comischen ernst had uitgesproken, reikte hij Marie een blaadje uit zijn zakboekje toe, waarop het volgende te lezen stond:

AAN MARIE

Zoete wenschen, blijde droomen
Zijt gij meer dan vlindervlugt?
Schoone bloesems aan mijn boomen,
Zegt me, rijpt gij ooit ten vrucht?

'k Wensch, 'k begeer geen andre schatten
Dan die 't harte kan bevatten;
Slechts de zachte, liefljke oogen
Van Marie, vol gloed en licht,
Die, als sterren uit den hoogen,
Koestrend op mij zijn gerigt.

'k Zie uw beeld mij steeds omzweven,
'k Hoor een stem den ganschen dag:
Dan eerst zal ik werklijk leven,
Als ik mijne u noemen mag!

(*Wordt vervolgd.*)

DIAMANTEN GLASSNIJDERS.

Gouden en Zilveren **Diamant-Pennen** in etuis en afzonderlijk bij

(2507) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Van Haren Noman & Kolff te Batavia.

Ontvangen eene uitgezochte Factuur:

Fijne Speelkaarten eerste qualiteit.
Manilla Sigaren-etuis, gekleurd Paauwveder in koper gevat (geheel nieuw).
Sigaren-etuis met Dames-busten in medaillon.
Liones de Poesie (Albums).
Marocco Zak-Portefeuilles.
Faber Potlooden diverse nummers in étui.
Fransche Meppes voor dames-correspondentie.
Sous-Mains en onverslijtelijk lederen *Portefeuilles* voor Heeren *Boom-klerken.*

Stereöscopen met Photografie.

(2508)

VISITEKAARTJES

in alle soorten van letters, op fraai porcelein papier, te bekomen bij

(2550) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, *September* 1856.

Het vertrek der stoomboot **LANGAN LAMONGAN** is bepaald als volgt:

Van Batavia naar Samarang

den 5, 15 en 25 van iedere maand.

Van Samarang naar Batavia

den 10, 20 en 30 van iedere maand.

Adres

(2551) MACLAINE, WATSON & Co.

Het Stoomschip *Padang*

zal tweemaal 24 uren na aankomst der verwacht wordende landmail, naar **Benkoelen en Padang** vertrekken.

Voor Vracht en Passage adresseere men zich bij

(2575) W. CORES DE VRIES.

BATAVIA, 15 *October* 1856.

Het Stoomschip *Ambon*

zal 24 uren na aankomst der verwacht wordende landmail, via **Samarang en Soerabaya** naar **Macassar, Timor en de Molukko's** vertrekken.

Voor Vracht en Passage adresseere men zich bij

(2574) W. CORES DE VRIES.

BATAVIA, 15 *October* 1856.

Voor Passage naar Nederland

wordt aangeboden het nieuw gebouwd Neêrl. schip **CATARINA MARIA** kaptein **J. A. Ballot**, zijnde bijzonder goed ingerigt en hebbende een bekwamen Doctor aan boord.

Het vertrek van hier zal vermoedelijk plaats hebben tegen het midden der volgende maand; voor informatien adresseere men zich te Soerabaya bij den Gezagvoerder en alhier bij de agenten

(2532) VAN OMMEREN, RUEB & Co.

BATAVIA, 11 *October* 1856.

Voor passage naar Kaap de Goede Hoop & Nederland

wordt aangeboden het Neêrl. campagne schip **JAN VAN SCHAFFELAAR**, kaptein **M. van Hees**, zijnde bijzonder goed voor den overvoer van passagiers ingerigt.

Het vertrek is bepaald tegen het einde van deze maand, voor informatiën adresse men zich bij de agenten

(2530) VAN OMMEREN, RUEB & Co.

BATAVIA, 11 *October* 1856.

Naar Nederland

Wordt Passage aangeboden met het Ned. fregatschip **TWEE GEZUSTERS** kapt. **P. Keuzekamp qq.** Dit schip is uitmuntend ingerigt tot den overvoer van passagiers en vaart een bekwamen doctor, zullende tegen het laatst dezer maand direct van hier vertrekken.

Nadere informatien bij den gezagvoerder te Pecalongan, en hier bij de agenten

(2538) B. KOPERSMIT & CO.

Passage naar Nederland

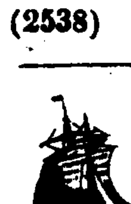

wordt aangeboden met het Snelzeilend en tot den overvoer van Passagiers bijzonder ingerigt schip **SARA ALIDA MARIA**, Kapt. **H. A. Tecklenburg.** Deze bodem voerende eenen bekwamen doctor, zal waarschijnlijk 1e November direct van hier vertrekken.

Nadere informatien zijn te bekomen bij den gezagvoerder te Probolingo, en hier bij de agenten.

(2539) B. KOPERSMIT & Co.

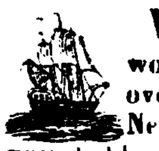

Voor Passage naar Nederland

wordt aangeboden het snelzeilend en voor den overvoer van passagiers bijzonder goed ingerigt Neêrl. schip **VONDEL** kaptein **B. Verhagen** hebbende een geëxamineerd Docter aan boord.

Het vertrek van hier naar Rotterdam zal vermoedelijk plaats hebben in de eerste helft van volgende maand, voor informatien adresseere men zich te Soerabaya bij den gezagvoerder en alhier bij de agenten

(2531) VAN OMMEREN, RUEB & Co.

BATAVIA, 11 *October* 1856.

BATAVIA.

In den namiddag van den 10den dezer, kwam ter reede alhier aan het Engelsche koopvaardijschip *Nile*, kapitein Whanneld, via Batavia naar Singapore bestemd. Op dien bodem bevonden zich de heeren C. G. Coorengel, van verlof naar Nederland terugkeerend hoofd ambtenaar, F. L. Dankmeijer en W. Poolman en eene Javaansche bediende, die allen als passagiers aan boord van het Nederlandsche koopvaardijschip *Lucipara*, kapitein J. Kloppenburg, op den 18den Junij het Nieuwe Diep verlaten hadden. De reis van de *Lucipara* was in den beginne niet onvoorspoedig; onder de Braziliaansche kust deed zich evenwel een lek op, dat van weinige beduidenis was en zich als het ware van zelve zamentrok. Op den 29sten Augustus echter openbaarde zich weder een lek aan weerszijde van den boeg, hetwelk zoodanig was, dat het groote bezorgdheid te weeg bragt, welke drie dagen later nog verergerde door een zwaren storm, eenige etmalen aanhoudende en het lek doende toenemen, zoodat de *Lucipara*, in weerwil van gestadig pompen en andere middelen om het indringend water te lozen, in het uur vier à vijf voet water maakte. Na in dien toestand gedurende acht dagen verkeerd te hebben, daagde het genoemde schip *Nile* op, waarop de passagiers besloten op dien bodem over te gaan. Zij konden zulks echter niet verrigten dan met achterlating van het grootste gedeelte hunner goederen, nauwelijks eene geringe dagelijksche verschooning kunnende medenemen, waardoor zij zich aan vele ontberingen hebben moeten onderwerpen, te meer nog daar de *Nile*, die overigens eene goede reis had, niet voor passagiers was ingerigt, zijnde zij niettemin zoo goed mogelijk op dien bodem verpleegd. De *Lucipara* zette op dat oogenblik koers naar de Tafelbaai, van waar dat schip wesetelijk nog een goede honderd mijlen verwijderd was en wij hopen van harte spoedig omtrent dien bodem, aan welks behoud de kapitein bij het vertrek der passagiers nog niet wanhoopte, geruststellende tijdingen te mogen vernemen.

— Naar wij vernomen hebben, is thans de normale schietschool te Meester Cornelis, onder het toezigt staande van den majoor der infanterie H. C. Staring, in volle werking, en hebben aanvankelijk de proeven niets te wenschen overgelaten.

— De noodlijdende toestand van duizende inwoners van Frankrijk, te weeg gebragt door de zware overstroomingen in dat rijk, in den loop van dit jaar plaats gehad hebbende, heeft een hunner, alhier gevestigde landgenooten, de heer J. A. Thibault, op het denkbeeld gebragt, om de [illegible]heid van Batavia's ingezetenen, ten behoeve dier ongelukkigen, in te roepen.

Hij heeft daartoe eene loterij ingesteld van een onbepaald aantal loten, à *f* 2 het lot, staande het echter ieder vrij, daarboven voor zooveel in te teekenen, als men tot dit weldadig doel wil schenken. De prijs bestaat slechts uit een lot, zijnde een prachtig schutsel, waaraan maanden arbeid is besteed, en het eerst uitkomend nommer behaalt dien prijs.

Uit de voor ons liggende inschrijvingslijst zagen wij met groot genoegen, dat het plan van den heer Thibault, hetwelk waarlijk alle aanmoediging en lof verdient, met een gunstigen uitslag wordt bekroond, en Batavia's ingezetenen op nieuw de ruimste blijken hunner zucht tot weldadigheid hebben gegeven.

Op dit oogenblik bedraagt het aantal, door personen uit alle rangen en standen der maatschappij ingeteekende loten 280, en derzelver opbrengst de belangrijke som van *f* 1539, waarvan bereids *f* 1000 door den heer Thibault, per wissel, tot het voorschreven doel, naar Frankrijk zijn overgemaakt.

Wij zullen later in de gelegenheid gesteld worden, om den geheelen afloop dezer zaak mede te deelen en hopen door deze weinige regels de aandacht daarop gevestigd te hebben van hen, die, daarmede nog onbekend, misschien ook hun penningske willen afzonderen tot leniging van rampen, wier zwaarte en druk ons Nederlanders, helaas! te wel bekend zijn en waarin ook ons moederland van vreemdelingen de grootste blijken van sympathie mogt ontvangen.

— Het is bekend, dat de veldmuizen en veldratten in deze dagen op Java in de Sawah's groote verwoestingen aanrigten en de hoop op een goeden oogst van menig Inlander den bodem in slaan. Een ondervindingrijk landeigenaar deelde ons mede, en wij vermeenen deze mededeeling ten algemeene nutte niet onder ons te mogen houden, dat het hem gelukt was, het eerste schadelijk diersoort geheel en al te doen verdwijnen, door tegen den avond, droogen, goeden kalk, zoo versch mogelijk, in gelijke hoeveelheid met bijtende asch, als die van padistengels, padidoppen of pisangstammen vermengd, over het land te doen strooijen, zoodat het er eenigtins grijsachtig door uitziet. De ondervinding heeft dien landeigenaar geleerd, dat de veldmuizen, die zeer klein zijnde, tegen delop het veld staande padistengels kunnen opklimmen en derzelver vruchten verslonden, met duizenden het oord verlaten, waar die strooperij plaats heeft. De veldratten daarentegen, grooter van ligchaamsbouw en daardoor niet kunnende klimmen, bijten de padistengels bij den grond af en slepen ze meestal naar hare holen, die uit verscheidene kamers, waaronder een voor hare provisie, bestaan, en dit middel schijnt op haar geen invloed te hebben, ten minste worden zij er niet door verdreven. Gaarne stellen wij ons blad open voor een ieder, die vermeenen mogt, omtrent dit voor Java belangrijk onderwerp, meerdere op ondervinding gegronde inlichtingen of aanwijzigingen te kunnen geven.

— Van Tjilatjap, 9 October, wordt ons berigt, dat ook daar reeds in de maand September de kwade moesson als het ware is uitgebroken en het er dagelijks stortregent, vergezeld van zwaren donder en bliksem. De wegen hebben daardoor veel geleden, verscheidene bruggen zijn weggeslagen en de waterstand in de rivieren is zeer hoog. Op den 23sten September kwamen zes vlotten met brandhout van den aannemer voor de levering van steenen aan Gouvernementswerken te Tjilatjap, welk hout op vier palen afstand uit het bosch gehaald moet worden, de breede rivier Saraljai, die zich een paal verder in zee ontlast en voor wier monding een zandbank is gelegen, waarop gewoonlijk en vooral in de kwade mousson, eene zware branding staat, afdrijven. Door een banjer, die inmiddels onder dat afdrijven was komen opzetten, overvallen, dreven die vlotten naar zee, zonder dat het mogelijk was zulks te beletten. Digt bij zee gekomen, sprongen de Javaansche matrozen in de rivier en redden zich door zwemmen. De opzigter echter der vlotten, een Europeesch-Indisch kind, genaamd Walter, bevond zich, niet kunnende zwemmen, in het grootste gevaar. Gelukkig was de aannemer in een vlerkpraauwtje, door een enkelen Javaan vergezeld, de vlotten gevolgd en mogt hij nog bij tijds het leven van dien opziger redden, daar die vlotten, in zee gedreven, weldra door de hevige branding geheel en al uit elkander werden geslagen.

— Op den 13den en 14den dezer, in den achtermiddag, hebben alhier plaats gehad de gewone jaarlijksche inspectiën van het corps Papangers, Bengalezen en Mooren en der Bataviasche schutterij, door den luitenant-kolonel der infanterie, inspecteur der schutterijen, Pradjoerits en Djajang Secars.

— Naar wij vernemen is, ll. Zaturdag, den 11den dezer, de weduwe G. H. E. van B...., te Batavia woonachtig, in geregtelijke bewaring overgebragt, als verdacht zijnde van zich aan poging tot vergiftiging te hebben schuldig gemaakt op den persoon van den Heer H. J. E. G. F. H......, mede te dezer plaatse gevestigd.

— Het volgende verzoekschrift werd ons ter plaatsing aangeboden. Wij hebben hieraan gaarne gevolg gegeven en twijfelen niet, of de uitslag zal aan de verwachting hebben voldaan. De lezers gelieven zich hierbij te herinneren, dat het Buitenzorgsche tooneel een liefhebberij tooneel is, waar jeugdige en geschikte militairen van het garnizoen als actrices en acteurs optreden.

Aan

de Dames te Buitenzorg.

Hooggeachte en ed'le Dames! Wij verzoeken U beleefd,
Dat gij ons vrijmoedig schrijven niet veroordeelt, maar vergeeft.
Allen weet gij, dat we ons oef'nen in een kunst, zóó hoog geschat,
Dat zij in Parijs en Londen, ja, bijna in elke stad
Wordt beoefend en gehuldigd door een elk, die 't schoone mint
En in toonkunst of in dichtkunst en mimiek behagen vindt.
Gaarne treden we op de planken van het Buitenzorgsch tooneel,
Want uw lof en welgevallen zijn gewoonlijk dan ons deel.
Maar om waardig op te treden, in een keurig dameskleed,
Dit is [illegible] wordt, Mevrouw! een ieder weet,
Dat de [illegible] der militairen zelden ruimschoots is voorzien;
[illegible]
Daarom Dames! weest ons gunstig: [illegible]
't Zij een kleedje, 't zij een [illegible]
Of toilet-benoodigdheden, [illegible]speld, armband of ceintuur.
Ons dit alles aan te schaffen is voor onze beurs te duur.
Uw liefdadigheid, uw schoonheid, die natuur zoo mild u gaf,
Kunt gij ons, helaas! niet geven: sta ons dus uw hulsel af.
Alles zal ons welkom wezen, wat uw milde hand ons schenkt,
En wij zullen 't hoog waarderen, als gij ons in gunst gedenkt.

Uit naam van de Actrices van het Buitenzorgsche Tooneel,

(w. g.) JOSEPHINE.

Soerabaya, 8 Oct. Van Kedirie ontvingen wij, van eene welwillende hand, het volgende berigt:

Op den 22sten September ll., des middernachts, werd de woning van den Chineschen Amfioen-Pachter te Maijangan (district Sringat) door acht roovers overvallen, waarvan vijf voorzien waren van fakkels.

Bij het openen van de deur door een der booswichten, werd den wagter van dien onderpachter, (een Chinees van circa 16 jaren oud), met een wadong een houw over het hoofd gegeven, die hem de hersenpan kliefde, waarna hem nog vijf anderen wonden werden toegebragt, zoodat hij binnen eenige oogenblikken een lijk was.

De onderpachter begaf zich met de zijnen op de vlugt, en de roovers plunderden daarna zijne woning geheel uit, aan geld, goederen en tjandoe medenemende voor eene waarde van circa *f* 1.800 recepis.

Door enkele lieden echter werden vijf dezer boosdoeners herkend, zoo mede de wadong, waarmede de eerste houw was toegebragt en die bij hun vertrek was achtergelaten. Deze vijf personen waren drie dagen daarna, dank zij der ijverige pogingen tot beleidvolle maatregelen van den wedono Sringat, die bij toevallige afwezigheid van den Rongo van Blitar, alles heeft verrigt, ten einde de misdadigers op het spoor te komen, in hechtenis genomen. Bij de huiszoeking, gedaan bij een dezer boosdoeners, wonende in de afdeeling Ngrowo, bleek het, dat deze in zijne woning verborgen had een uitgedroogd geraamte van een nog niet [illegible] kind, hetwelk, zoo men zegt, door hem [illegible] werd als een talisman bij het bedrijven [illegible] zonden.

(Soer. N. & Ad.)

[illegible]ERLAND.

Naar men verneemt zullen de cadetten van de Kon. militaire akademie voor de land- en zeemagt te Breda, die ten vorigen jare, ten gevolge van de aldaar plaats gehad hebbende ongeregeldheden, disciplinair zijn gestraft geworden en waarvan sommige bij regimenten werden ingedeeld, nu na afloop der vacantie weder op de akademie worden toegelaten.

Hardenberg, 12 Julij. Gepasseerde week had er bij het grenskantoor aan de Venebrugge een hoogst ergerlijk tooneel plaats. De ambtenaar B., zich des ochtends naar eene zekere plaats willende begeven, gevoelt zich plotseling door forsche handen aangegrepen en geslagen niet alleen, maar met een ijzeren werktuig moorddadig

BIJVOEGSEL

behoorende bij den

JAVA-BODE,

van Woensdag 15 October 1856, No. 83.

aangevallen. Het geroep van moord werd in de verte vernomen, doch men snelde niet spoedig genoeg toe, om te beletten, dat de ambtenaar zoodanig toegetakeld werd, dat hij geheel onkenbaar was; hij heeft met eene ijzeren hark slagen op het hoofd en over het oog gekregen, dat geheel gezwollen was en aanvankelijk liet vreezen, dat hij het zonde verliezen. De ambtenaar geeft als daders op, zijnen buurman, den rijks-ontvanger en een van deszelfs zonen, met wien hij den avond te voren woordenwisseling had gehad. De zaak wordt door de administratie onderzocht en in regten vervolgd.

Amsterdam, 17 Julij. Gisteren, bij gelegenheid van de Costersfeesten, zijn met de treinen naar Haarlem vervoerd ongeveer acht duizend reizigers; tot laat in den nacht zijn er treinen van Haarlem naar hier aangekomen, zoodat men het getal van heen en terug op zestien duizend kan schatten.

Z. K. H. prins Hendrik, vergezeld van H. D adjudant, den heer May, is met den trein van 11 ure 30 min. van hier vertrokken.

Amerstoort, 10 Julij. Den 15 Julij jl. moest te Portengen, in onze provincie, de stemming plaats hebben ter verkiezing van zeven leden van den raad dier gemeente, welke gemeente 5 kiezers telt, van welke 5 kiezers 3 het bureau van stemopneming uitmaakten. Door al die kiezers zijn stembriefjes ingeleverd, waartoe het stembureau zitting hield van 's morgens 9 tot 's namiddags 3 ure. En wat leverde nu de stembus, ten volgenden dage met de noodige solemniteit geopend, op?.... Vijf, (zegge 5) allen *blanco* briefjes! Wat nu?

Zevenhuizen Groningen, 17 Julij. Gisteren avond had hier een zeldzaam geval plaats. De werkman J. Aakster ging, nadat zijne vrouw er reeds in was, te bed. Hij meende eene muis in het bedstroo te hooren, en dat geridsel moede, slaat hij met den voet. Intusschen gevoelt hij eenen gevoeligen steek onder in het holle van den voet. De vrouw springt uit het bed, steekt de lamp aan, geeft die haren man, die toen achter zijn rug een adder ontdekt. Met een gil springt hij mede van het bed. De buren komen aansnelten en dooden het beest. Reeds is het been tot de knie opgezwollen. Men hoopt het verdere zwellen, door aangebragte hulp, te zullen stuiten.

Elten, 19 Julij. Gisteren avond greep alhier het volgende voorval plaats. Bij het passeren der grenzen door den laatsten trein naar Emmerik, is op denzelven geschoten, en wel vrij juist, naardien de machinist, die de hand aan den hevel der machine geslagen had, den kogel over de hand zag en hoorde vliegen, welke stoutheid zich voor de tweede maal herhaalde, toen de extra-trein, waarin de Kroonprinses van Zweden gezeten was en naar Emmerik stoomde, een uur later datzelfde punt passeerde. Gelukkig is een ieder er met den schrik afgekomen, in de hoop voor het vervolg van dergelijke saluutschoten verschoond te mogen zijn.

— Men verneemt, dat, bij het geregtelijk onderzoek nopens het schieten, bij het passeren der beide laatste treinen naar Emmerik op Vrijdag ll., is bevonden, dat zekere bouwman Jansen, onder Oud-Zevenaar, in den avond van den dag zijn zoon met zijn knecht had uitgezonden, om des nachts bij een afgemaaid stuk koolzaad te waken, dat beide zich daartoe hadden voorzien van een pistool, en dat deze, uit baldadigheid, hunne pistolen, alleen met kruid geladen, bij het passeren dier treinen hebben afgeschoten.

Zevenaar, 30 Julij. Gisteren den 19den, verloor een ingezeten dezer gemeente op eene jammerlijke wijze het leven. Zekere Pieter de Vries met de mestkar van het veld terugkeerende, schijnt de dartelheid van zijn paard niet te hebben kunnen bedwingen; van de kar afgesprongen zijnde, om het paard bij het gebit te vatten, kon hij (op klompen zijnde) het hoofd van het paard niet bereiken, en met de lijsten in de hand geraakte de man onder het wiel, dat hem over de borst ging en hem zoodanig kwetste, dat hij kort daarna overleed. De ongelukkige is eerst 30 jaren oud en laat eene vrouw na met vier kinderen.

Het Costersfeest te Haarlem in Julij 1856.

In den jare 1846 vatte de heer J. J. F. Noordziek het denkbeeld op, dat het wenschelijk ware, bij gelegenheid van het eerste vierde gedeelte van het vijfde eeuwgetijde der uitvinding van de boekdrukkunst (welk tijdstip in 1848 zou verschijnen), een nationaal en kunstwaardig standbeeld op te rigten voor Lourens Janszoon Coster, in plaats van het oude onaanzienlijke beeld, op last van bijzondere personen vervaardigd. In de maand Mei van dat jaar wendde hij zich tot het Haarlemsche stadsbestuur met een schrijven, waarin hij het wenschelijke daarvan aantoonde. Hij voegde er tevens de bewijzen bij, dat onder den vreemde de meening omtrent Costers regt op die uitvinding voortdurend gunstiger werd en dat die gunstige meening steeds meer veld won. Hij onderwierp daarbij aan dat bestuur zijn denkbeeld en de vraag naar het gevoelen daarover. Op den 13den Augustus daaraanvolgende werd hem, bij een schrijven van burgemeester en wethouders, het welgevallen betuigd over dat denkbeeld en dat genoemd bestuur een dergelijk standbeeld, als bewijs van vaderlandsche hulde aan de verdiensten van den grooten uitvinder zou aannemen en waardeeren. De heer Noordziek gaf alstoen, in Julij 1847 eene oproeping aan Nederland uit, om de eer des vaderlands te handhaven, door het oprigten van een kunstrijk standbeeld voor Lourens Janszoon Coster, den waren uitvinder der boekdrukkunst, uit bijdragen van het Nederlandsche volk, — nu niet alleen aan Guttenberg in Duitschland eenige standbeelden waren opgerigt, maar dat in Engeland eene bijeenkomst had plaats gehad, om voor William Caxton, den invoerder der boekdrukkunst in Engeland, een standbeeld op te rigten; hij stelde voor dit standbeeld door Nederlandsche kunstenaars te doen uitvoeren en gieten, en het op 10 of 11 Julij 1848 of later, bij het eerste vijf-en-twintig-jarig tijdperk van het vijfde eeuwgetijde op te rigten en der stad Haarlem te doen aanbieden.

Er vormden zich onderscheidene Commissien in verschillende steden.

Op den 21sten November 1847 werd in de groote raadzaal van het stadhuis te Haarlem eene vergadering gehouden van afgevaardigden uit de toen reeds bestaande stedelijke commissien, waarin besloten werd tot een standbeeld voor Lourens Janszoon Coster, uit bijdragen van de natie en te vereeren aan de stad Haarlem; dat het standbeeld door eenen Nederlandschen kunstenaar uitgevoerd en bij voorkeur in Nederland gegoten zou worden en dat de tijd van oprigting nader zou worden bepaald. Er werd een hoofdbestuur benoemd, bestaande uit de heeren A. de Vries, A. D. Schinkel en J. J. F. Noordziek, leden der voorloopige hoofd-commissie, en uit de overige commissien werden gekozen de heeren D. D. Büchler, C. Kruseman, L. Metman, N. J. Steengracht van Duivenvoorde, G. Geel, en G. de Vries Abz.

Door deze hoofd-commissie werd eindelijk aan den heer L. Royer de vervaardiging opgedragen van het standbeeld, dat in de gieterij van den heer Enthoven te 's Hage met gelukkig gevolg gegoten, wat gedachte en uitvoering aangaat, een der schoonste voortbrengselen is, welke Nederland van des kunstenaars beitel heeft ontvangen.

Na de korte geschiedenis der oprigting van het beeld volgt natuurlijk de beschrijving van het feest, tot welks viering men den 15den Julij van heinde en verre kwam aansnellen. De stad had haar feestgewaad aangetogen; alle huizen waren groen gemaakt; eerepoorten van allerlei aard waren op de straten verrezen en de massa uitgestoken vlaggen verduisterde schier de lucht. Bij den eersten feestdag zullen wij niet bijzonder stilstaan; de stad wemelde van vreemdelingen, die nog met elken aankomenden spoortrein vermeerderden; des avonds had er eene soort van venetiaansch waterfeest plaats op het Spaarne, in vaartuigen met gekleurde lampions en Chinesche lantaarns. Voor velen was dit een aangenaam schouwspel, hetwelk opgeluisterd werd door muziek en de illuminatie der huizen langs de fraaije grachten; het weder echter was te schraal om aangenaam te kunnen heeten.

Den 16den wierpen de aankomende treinen en alle andere middelen van vervoer nog duizende vreemdelingen in de stad. Zij was letterlijk vol. Het weder was in den vroegen morgen zeer fraai, zoodat zeer velen zich in zomergewaad aan de feestviering meenden te kunnen overgeven. Ook prins Hendrik, die ons vorstenhuis bij de plegtigheden zou vertegenwoordigen, was middelerwijl aangekomen. Voor het Paviljoen verzamelde men zich voor den optogt. De feest-commissien, boekhandelaars, geleerden, typografische vereeniging, boogschutters, liedertafels, enz. enz., voorafgegaan en besloten met rijdende artillerie met de stukken, alle corporatien met vaandels en banieren, dat alles vormde een luisterrijken stoet, die ongeveer een half uur lang was. Men zou het Huldeblijk van Haarlemsch ingezetenen aan het Nederlandsche volk (waarvan vroeger melding is gemaakt) en daarna het monument in den Hout bezoeken, bij welk laatste de oude heer Enschedé eene rede zoude uitspreken.. Doch middelerwijl was de lucht betrokken, ligte regenbuitjes hadden de aarde reeds besproeid; doch naauwelijks had men den Hout bereikt of de regen viel bij stroomen neder! Duizende hebben de watermasse, die gedurende een uur van den hemel daalde, getart, doch de illusie was bij de meesten met het water in de druipnatte kleederen gedrongen. De voorgenomene plegtigheden hadden wel plaats, maar waren als mislukt te beschouwen.

In tamelijk goede orde ging de stoet naar de stad terug en naar de markt, waar de tribunes en staketsels rond het beeld reeds door de genoodigde autoriteiten, dames, enz. bezet waren. De regen was intusschen opgehouden en vervangen door een stijven bries, die voortdurend belette dat de heer mr. L. Metman, die eene redevoering uitsprak, kon worden verstaan. Eindelijk viel het doek en verkondigde het bulderen van 't geschut, dat Nederland den pligt der erkentelijkheid aan den grootsten weldoener des menschdoms onder de stervelingen had vervuld; de lucht weergalmde van het gejuich.... er was een oogenblik van geestdriftige vreugde. De heer Metman vervolgde zijne rede en al spoedig was deze plegtigheid geëindigd. Men had de onvergeeflijke fout begaan, om de drukkers, boekhandelaars en anderen, die hier eigenaardig op den voorgrond behoorden, achter boogschutters en andere bijzaken te stellen; doch dit in 't voorbijgaan. Het schijnt als een rooden draad door de geheele feestviering te loopen, dat men de boekdrukkers, d. i. de mannen, die groote verdiensten aan de ontwikkeling der boekdrukkunst in ons vaderland hebben, geen meer waardige rol of wel in het geheel geene heeft aangewezen bij de feesten, die uitsluitend den vader hunner kunst golden. Op het feestmaal, van stadswege gegeven op de schilderijzaal van het paviljoen en waaraan de prins assisteerde, waren (behalve de heeren Kruseman en Enschedé, als leden der commissie tot regeling der feesten) nog een paar boekhandelaren gevraagd, waarvan een door eene vergissing; en deze boekhandelaren hebben boekdrukkerijen als bijzaak. Doch keeren wij tot de feesten terug. Het déjeuner, dat aan de typografische vereenigingen, die uitsluitend uit werklieden bestaan, op het stadhuis werd aangeboden, gaan wij onopgemerkt voorbij; eene aardige vertooning maakte daarna het rondrijden met eene boekdrukpers, gevolgd door de boekdrukkers-vereenigingen. In het wit gekleede meisjes bragten bij die gelegenheid lauweren bij het beeld en de drukkers hieven een gezang aan. De volksvermakelijkheden hadden duizende menschen bijeengebragt. Zij hadden echter te veel met de weêrsgesteldheid te worstelen, om in alles aan de verwachting te kunnen beantwoorden. Des avonds stond de wind vijandig aan de illuminatie tegenover en blies in de stad de ontstoken lichten grootendeels weder uit. Alleen de societeit in den Hout, wier kaleidoscopische verlichting met regt schitterend kon genaamd worden, en ook de illuminatie van de dreef bleven behouden. Het Huldeblijk (in Haarlem's bloemhof gaat het licht op over de aarde) voldeed *niet* aan de verwachting. Het was een groote fraai, geschilderde wereldbol op eene colossale verhevenheid geplaatst. Doch men zag daar *geen* bloemen en tevens mislukte de verlichting van dien wereldbol door electriek licht. Men verlichtte toen de geheele massa met rood, wit en blaauw bengaalsch vuur, maar dat bragt het verlangde effect niet te weeg. Op Zondag, den 27sten Julij, des avonds, heeft men uit bijzondere bijdragen, op nieuw eene proef genomen, om het denkbeeld te veraanschouwelijken, maar met geen beter gevolg. De bals, soirées, vauxhall's, enz. vonden veel liefhebbers en duurden dan ook tot den volgenden morgen. Ongelukkig echter dat het al vroeg aan consumabel begon te ontbreken; men had wel op bezoek, maar niet op een zoo colossaal bezoek gerekend. Dit gaf aanleiding tot verhooging der prijzen; er werd 50 en 60 cents voor een broodje betaald. De derde feestdag kenmerkte zich door twee feiten (behalve het orgel-concert, dat magnifiek was, maar dat wij kortheidshalve voorbij gaan) 1°. door eene alleraangenaamste matinée musicale op Zomerzorg, dat om zijne bekoorlijke ligging en fraaije omstreeken beroemd is. Vele feestelingen, die in Haarlem nachtkwartier hadden kunnen bekomen, bragten daar een aangenamen voormiddag door; en 2°. het vuurwerk, waarmede de feesten besloten werden. Om het ruime veld, waarop het zou afgestoken worden, had men tribunes getimmerd voor de genoodigden en voor hen die entrée wilden betalen. Reeds eenige dagen vóór de feesten was er geen plaats meer te bekomen, zoodat op den bewusten avond alles vol zat en stond met dames en heeren, terwijl achter de tribunes, eene digte volksmassa had post gevat en zich stond te verdringen. Op het oogenblik, dat men zou beginnen het vuurwerk af te steken, stortte plotseling eerst de eene en daarna de andere helft der getimmerten naar beneden. Dit veroorzaakte eene geduchte verwarring, waarbij vele personen gekneusde armen en beenen bekwamen, en anderen hunne kleederen verloren of scheurden, want terwijl men daar ongeveer te hoop lag, maakte het gemeen van de openingen en van de verwarring gebruik, en drong met kracht binnen de afpaling. Het behoeft geen betoog, dat de illusie van dat vuurwerk verdwenen was, daar het knallen en sissen met gehuil en geschreeuw vermengd werd. Er is een geregtelijk onderzoek ingesteld naar de oorzaak van dat ongeluk, dat, zoover bekend is, echter geene bij uitstek droevige gevolgen heeft nagelaten.

Hier zou voegzaam deze schets gesloten kunnen worden, doch twee zaken verdienen afzonderlijk vermeld en niet onder het mengsel van teleurstelling en genot verduisterd te raken; zij zijn: 1°. Het Costersbeeld en 2°. de typografische tentoonstelling. Het magnifiek uit brons gegoten standbeeld is geplaatst op een niet te hoog voetstuk en stelt den grooten uitvinder der boekdrukkunst voor in vooruitgaande beweging, dus eenigzins voorover; in de opgeheven regterhand houdt het eene op een voetstuk (kegel) gegotene A en heeft een boek in de linker, waaronder het in rijke plooijen afhangende kleed wordt opgehouden. Volgens het oordeel van kunstregters, heeft de beeldhouwer van het model, de heer Royer, met dit beeld zijn beroemden naam gehandhaafd. Wat de tentoonstelling aanbelangt, daarover zou men een boekdeel kunnen volschrijven. Voor ieder denker was zij onbetwistbaar het schoonste wat het Costersfeest opleverde. In de eerste afdeeling vond men alles wat van Costers werken uit den nacht der eeuwen is opgedolven en van deze hoogst onvolkomen drukwerken af, was de verzameling wetenschappelijk aangevuld, van eeuw tot eeuw, van jaar tot jaar, tot aan de prachtige zeer volkomen drukpersvoortbrengselen van dezen tijd. De zamenstellers van deze tentoonstelling plukken ongetwijfeld den lauwer, voor deze feesten bewaard. De tweede afdeeling was voor oningewijden hoogst interessant. Zij vertoonde eene *lettergieterij*, *letterzetterij*, *boek-* en *steendrukkerij*, *pletterij*, *binderij*, enz. en dat alles niet alleen in volle werking, maar alle die vakken ook voorgesteld in hun aanvankelijken toestand, en in hunnen vooruitgang en ontwikkeling. Men zag b. v. letters gieten met een lepeltje (eerste periode), met eene spuit (tweede periode) en met eene machine, zooals het thans geschiedt en waaruit het letterlijk letters *regent*. Men zag er zetten en tevens een standbeeld geheel uit lijnen, op uiterst kunstige wijze vervaardigd. Men zag er drukken (alleen de oude Hollandsche pers ontbrak) met de gewone en met de snelpers, men zag papier snijden met de gewone ploeg en ook met eene machine, eerst korteling uitgevonden, enz., enz.

Wij eindigen dit korte overzigt, met hulde te brengen aan hen, die het denkbeeld van deze tentoonstelling hebben opgevat en aan hen, die het zoo schoon en zoo nuttig wisten uit te voeren.

De opbrengst der entrées der typografische tentoonstelling, is geweest ongeveer *f* 1000.— zonder de voordeelen van den verkoop der katalogussen. 1132 exemplaren werden verkocht van het aldaar geheel ten voordeele der armen gedrukte beeldje van Coster, en deze bragten op *f* 113.20.

ENGELAND.

Den 12 Julij was Gateshead, in Ierland, het tooneel van ernstige ongeregeldheden. De protestanten, of de zoogenaamde *loyale orangisten*, vierden nl. dien dag de herinnering aan den veldslag van Boyne, en toen zij in optogt door de straten zouden trekken, werden zij plotseling aangevallen door eenige honderden *ribaud men*, gewapend met pistolen, sabels, bijlen enz. De aanvallers hebben zich in hunne woede niet ontzien, zelfs vrouwen en kinderen, die zich onder de toeschouwers bevonden, moedwillig te kwetsen. Vele arrestatiën zijn bewerkstelligd, en daarna werd de orde hersteld.

— Zekere John Shakespeare, die op bloedverwantschap met den dichter aanspraak maakt, heeft te Stratford, diens geboorteplaats, toebereidselen gemaakt, om het huis, waarin de dichter geboren werd, op de wijze als het kristallen paleis gebouwd is, geheel onder glas te stellen, waardoor het tegen den invloed van het weder en tegen brand zal worden beveiligd. De kosten zijn op L 3000 geschat, en sir John Paxton is daarbij geraadpleegd.

Londen, 15 Julij. De hertog van Cambridge, de nieuwe opperbevelhebber der britsche krijgsmagt, is eerst 37 jaren oud, zijnde hij geboren 26 Maart 1819. Zijn eigenlijke naam is George Willem Frederik Karel, graaf van Tipperary en baron van Culloden. Sedert den dood zijns vaders, 8 Julij 1850, voert hij den titel van hertog van Cambridge. Zijn vader was de vijfde zoon van koning George III en van prinses Louisa van Hessen. De nieuwe opperbevelhebber is een volle neef van koningin Victoria. Zijne benoeming zal veel genoegen doen aan het leger, waarbij hij zich door zijn gedrag in de Krim, vooral bij de Alma en bij Inkerman, den bijnaam van »soldatenvriend" heeft verworven.

Londen, 17 Julij. De beruchte vraag: »wien zullen wij hangen? (*whom shall we hang?*)" wordt, ter gelegenheid der ontsnapping van James Sadleir, van mond tot mond herhaald. Te oordeelen naar de ophelderingen door den heer Fitzgerald, *sollicitor-general* voor Ierland, in het Lagerhuis gegeven, zou de schuld dier verdwijning aan de dagbladpers liggen, die de regterlijke beslissing heeft medegedeeld, waarbij James Sadleir in staat van beschuldiging is gesteld, en op deze wijze hem het gevaar deed kennen dat hij liep. Het mag echter niet verzwegen worden, dat de pers ongetwijfeld tot die ontijdige openbaarmaking niet ware overgegaan, indien de zaak haar niet zou zijn medegedeeld geworden door regterlijke ambtenaren, die vooraf voor de inhechtenisneming hadden behooren zorg te dragen. Op al de bezittingen en inkomsten des voortvlugtigen is beslag gelegd.

Londen, 19 Julij. De regering heeft aan de oostindische compagnie de 17 bodems verkocht, die de divisie kannonneerbooten van het escader der Roode vlag uitmaakten, en die gebruikt werden bij de krijgsbedrijven in de Zwarte zee. De compagnie zal die schepen het eerst bezigen in de chinesche en indisch-chinesche wateren tot uitroeijing van de zeeroovers. Een schout-bij-nacht zal over die expeditie het bevel voeren.

Londen, 19 Julij. In het Huis der Gemeenten protesteerde Lord Palmerston, naar aanleiding van de tot hem gerigte vragen, wat de regering voornemens was met het vreemden-legioen aan te vangen, tegen het meer en meer veld winnende stelsel om naar de bedoeling der regering te vragen. De regering, voegde hij er bij, was verantwoordelijk voor hetgeen zij deed, maar moet niet ondervraagd worden naar hetgeen zij van plan was te doen.

— In het kamp van Aldershot is het tot een gevecht gekomen tusschen het Duitsche vreemden-legioen en het 41ste regiment van linie. De twist ontstond in eene cantine over eenige daar tegenwoordig zijnde vrouwen, tusschen de uit Turkije teruggekeerde Duitsche jagers en eenige manschappen van het 41ste regiment; de Duitschers rukten den Engelschen soldaten de Krim-medaille van de borst en beleedigden hen grovelijk. Spoedig werd men handgemeen, van beide zijden stroomde versterking toe, en men zoude hoogstwaarschijnlijk nog meer ongelukken dan thans het geval is, te betreuren hebben gehad, wanneer niet tijdig cavallerie was verschenen, aan welke het echter eerst na eene charge gelukte de strijdenden te scheiden; aan beide zijden zijn verscheidene manschappen gekwetst, waaronder zelfs zes zeer gevaarlijk. De noodige voorzorgen zijn genomen, om de herhaling dier wanordelijkheden te voorkomen.

— De te Bradford uitkomende *Observer* bevat eene advertentie, »dat de beroemde Smith, die Palmer te Stafford ter dood heeft gebragt, op de markt van Leeds openlijk te zien zal zijn." Wat zich al niet laat zien in Engeland!

Londen, 21 Julij. William Dove is schuldig verklaard aan vergifting zijner vrouw door middel van strychnine en ter dood veroordeeld. Zijne regters bevelen hem echter in de genade der koningin aan, op grond dat hij op het tijdstip van het plegen der misdaad niet was in het volle bezit zijner verstandelijke vermogens.

Londen, 24 Julij. De *Times* is van oordeel, dat in Spanje de constitutionele vrijheid geheel vernietigd is. Hetzelfde blad beweert, dat Engeland op geenerlei wijze zich in de spaansche aangelegenheden behoort te mengen. Het getal personen, die den 14, 15, 16 en 17 Julij te Madrid zijn gedood, begroot de *Times* op duizend.

Londen, 19 Julij. De *Times* meldt dat de heer Dallas, amerikaansch gezant te Londen, door zijne regering gemagtigd is aan het britsche cabinet voor te stellen: 1o. dat San Juan zal worden verklaard tot vrijhaven, onder de opperheerschappij van Nicaragua, 2o. voorts dat de Mosquito-Indianen zullen worden zamengetrokken op een daartoe aan te wijzen grondgebied en hun opperhoofden gegeven zullen worden, jaarlijks te vervangen, 3o. wijders dat Engeland afstand zal doen van de Baai-eilanden ten behoeve van den staat Honduras, 4o. dat Belize zal blijven eene britsche bezitting met dezelfde grenzen als in 1850 zijn bepaald, 5o. dat Centraal-Amerika de gemeenschap tusschen de twee oceanen zal waarborgen.

Londen, 18 Julij. Bij het crimineel geregtshof te York heeft thans een aanvang genomen de behandeling der zaak van den Heer W. Dove, te Leeds, die aangeklaagd is zijne huisvrouw met strychnine vergiftigd te hebben, ten gevolge waarvan zij, op 18-jarigen leeftijd, gestorven is. Nadat de aangeklaagde, op de tot hem gerigte vraag, met heldere stem geantwoord had niet schuldig te zijn en de gezworenen beëedigd waren, ontwikkelde de openbare aanklager de gronden der beschuldiging. Hij noemde dezen moord, bijaldien die bewezen konde worden, een der koelbloedigste en afgrijselijkste, welke in de jaarboeken der misdaden bekend zijn. Dan toch had de gevangene niet alleen moord door middel van strychnine gepleegd, maar de aanwending daarvan tot vijf malen toe te vergeefs beproefd, tot dat zij eerst bij de zesde maal doodelijke gevolgen had. Hij was dus tot vijf maal toe getuige der verschrikkelijkste martelingen geweest, en had nogtans zijn boos voornemen ten einde toe voortgezet. Dove, die de zoon van een geacht lederkooper te Leeds is, huwde in het laatst van 1852 zijne nu overledene vrouw en zette zich in het laatst van 1855 op eenigen afstand van genoemde stad neder. Volgens de verklaringen der dienstmaagd gaf hij zich dikwijls aan dronkenschap over en gedroeg zich niet slechts dan, maar ook somtijds als hij nuchteren was, zeer grof en onbetamelijk jegens zijne vrouw, terwijl de moeder van deze vergeefsche pogingen tot herstelling der rust aanwendde. Herhaalde malen is hij er voor uitgekomen, dat hij zijne vrouw moede was, dat zij niet lang meer leven zou, en dat hij, als zij dood was, de hand eener weduwe, die in hunne buurt woonde, zou gaan vragen. Voorts wist men, dat Dove strychnine gekocht had, naar zijn voorgeven tot vergiftiging van honden en katten. De onpartijdigheid vorderde zelfs hierbij te voegen, dat hij zijne vrouw gewaarschuwd had, hoe dit vergif in zijne scheerdoos lag, en dat zij die nooit moest aanraken, maar bij onderzoek is in die scheerdoos geen vergif gevonden. Voorts verhaalde de aanklager in het breede al de omstandigheden der vijf verschillende aanvallen, door mejufvrouw Dove doorgestaan, en die der zesde, gedurende welken zij onder vreeselijke martelingen is gestorven, alsmede de bijzonderheden der naauwkeurige lijkschouwing, door twee deskundigen verrigt, bij welke geen twijfel overbleef of er had vergiftiging met strychnine plaats gehad, terwijl zij, ten overvloede een gedeelte der maag van het slagtoffer aan konijnen en ratten voorgeworpen hadden, die allen gestorven zijn. Nadat de dienstmaagd en hare moeder als getuige gehoord waren, is de verdere behandeling der zaak tot den volgenden dag uitgesteld.

BELGIE.

Een blad van Gent deelt mede, dat de Heer Bauwens, een architect te Mechelen, na veel jaren studie, de laatste hand heeft gelegd aan eene hoogstbelangrijke uitvinding; hij heeft namelijk eene nieuwe stoommachine uitgevonden, welke, op de scheepvaart en spoorwegen toegepast, naar alle waarschijnlijkheid negentig percent bezuiniging op de tegenwoordige uitgaven aan brandstof zal geven. Hetzelfde zal met de machines in fabrieken het geval zijn, al naar verhouding van het verschil, dat tusschen de onderscheidene toepassingen bestaat. De modelmachine wordt thans voltooid en zal gedurende de Julij feesten werken.

FRANKRIJK.

Parijs, 18 Julij. De lord-mayor van Londen heeft bij den prefect der Seine eene vijfde storting van 100,000 frs. voor de overstroomden gedaan. In het geheel zijn tot nu toe voor dat doel 5,218,069 frs. ontvangen.

— Sedert geruimen tijd hebben talrijke landverhuizingen uit Auvergne naar Algerie plaats. De Auvergnaten leggen aldaar dorpen aan, alwaar niemand geduld wordt, die niet tot hunne provincie behoort.

Parijs, 21 Julij. In de orleanistische, fusionistische en legitimistische kringen heerscht een bijzonder groote spanning. De brief van den graaf van Parijs heeft de gemoederen weder tegen elkander opgehitst. Het bestaan van dezen brief kan niet meer worden geloochend en zijne gevolgen zijn te duidelijk. De fusionisten willen bepaald met de hertogin van Orleans breken, en worden in dat besluit door de ooms van den graaf van Parijs versterkt. Deze politiek is te meer onverstandig, daar zij niets anders beteekent dan een afval over het algemeen en een terugkeer tot de legitimiteit. De antifusionisten daarentegen zijn zeer verheugd en verwachten van 's graven brief en houding het beste. Zij zijn voornemens de hertogin van Orleans voor het [illegible] der fusionisten schadeloos te stellen, [illegible] van den zomer zullen zeer veel personen naar Duitschland vertrekken, om aan de hertogin een bewijs van hulde te brengen. De heer Thiers zal het sein geven en met groote praal naar Eisenach reizen.

— De keizer heeft, naar men zegt, besloten aan de famillie Montebello 2000 hunders land in Algerie te schenken, onder voorwaarde dat kolonisten dien grond zullen bebouwen. Nog veel andere familiën, die zich, even als de Montebellos, door uitstekende diensten aan de tegenwoordige dynastie hebben onderscheiden, zullen op gelijke wijze door den keizer worden begiftigd.

Parijs, 16 Julij. Aan verscheidene engelsche hoofd- en andere officieren van het leger in de Krim is het Legioen van Eer geschonken. Twee, de generaals James Simpson en sir George Brown, zijn tot grootkruizen; vier, de luitenant-generaals sir Burgoyne, sir de Lacy Evans en sir Pennefather en de generaal-majoor Richard England, tot grootofficieren; elf, generaal sir William John Codrington, de luitenant-generaals Barnard, lord Rokeby, sir William Eyre, sir Richard Daeres en Scarlett, de generaal-majoors graaf Lucan, sir Benjinck, sir Rose, sir George Butler en Windham, tot commandeurs; 42 tot officieren, en 386 tot ridders dier orde benoemd. Bij de britsche marine is de admiraal sir Houston Stewart tot commandeur en zijn 13 officieren tot officieren van het Legioen van Eer benoemd; aan 123 officieren van allen rang, onder-officieren, zee-soldaten, matrozen, enz., is het ridderkruis dier orde verleend.

— Het hof van assises der Somme heeft zekeren Geffroy en zijne huisvrouw ter dood veroordeeld, ter zake van het plegen van vijf vergiftigingen, waarbij een dubbele vader- en broedermoord is bedreven.

DUITSCHLAND.

Weenen, 21 Julij. Ten bewijze hoe weinig thans aan de studiën in de godgeleerdheid te Weenen wordt gehecht, wordt medegedeeld, dat in dit jaar niet meer dan dertien personen, na volbragte studiën, tot priesters zijn gewijd.

DENEMARKEN.

Uit geloofwaardige berigten schijnt te blijken, dat eene cabinetswijziging op handen is. Naar men verneemt is de koning thans meer dan vroeger geneigd, het oor te leenen aan de vertoogen hem door de twee groote duitsche mogendheden ingediend, ter zake van den verkoop, der Holstein-lauenburgsche domeinen, en in goed onderrigte kringen te Kopenhagen wordt verzekerd, dat een eigenhandig vertrouwelijk schrijven van een duitsch vorst (de keizer van Oostenrijk of de koning van Pruissen) deze verandering van denkwijze in den koning heeft te weeg gebragt.

ZWITSERLAND.

Bern, 15 Julij. Heden heeft de nationale raad een der groote politieke zwitsersche kwestiën behandeld, die nl. betreffende het regtsgeding ter zake van hoog verraad, aangedaan aan de bewerkers van den Sonderbund, die meerendeels zich door de vlugt hebben onttrokken aan de gevolgen van hunnen gewapenden opstand tegen den landdag. De commissie van onderzoek, belast met het indienen van een prae-advies aan den raad, kon niet tot een eenstemmig besluit komen. Drie harer leden wenschten eene algeheele amnestie, als het beste middel om een einde te maken aan eene zaak, waarbij wel is waar weinig personen betrokken zijn, doch die daarom niet minder een groot beletsel is tegen de volkomene gerust-stelling der gemoederen. De minderheid oordeelde dat geene overweging, noch van vorm, noch van de zaak zelve, eene wijziging van de vroegere besluiten der bondsvergadering kon toelaten, en stelde mitsdien voor, over te gaan tot de orde van den dag. Met 72 tegen 25 stemmen is in laatstgenoemden zin besloten

Bern, 19 Julij. Ten tijde der reformatie bestonden in Zwitserland ruim 300 kloosters, welke sedert dien tijd tot 72 verminderd zijn. Er verheffen zich thans vele stemmen tegen het bestaan dezer kloosters. [illegible] dering van eenigen, welke een weldadig [illegible] wil men de overige [illegible]

GRIEKENLAND.

Athene, 9 Julij. De vertegenwoordigers van Engeland en Frankrijk hebben aan het grieksche bewind eene nota ingediend, bevattende scherpe verwijten over den betreurenswaarden toestand en over de oorzaken van dien toestand, en voorts het betoog der noodzakelijkheid er een einde aan te maken. Deze diplomatieke mededeeling is in identische bewoordingen gedaan en moet, naar men zegt, het voorteeken zijn van meer dreigende handelingen, geregtvaardigd (voor zoo verre eene interventie kan geregtvaardigd worden) doordien Griekenland tot dus verre zoo weinig acht heeft geslagen op de westersche vertoogen.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum	Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van	Datum.	Naar
October 7	Nederlandsch	Pasoeroean	C. C. B. Tulbrun.	Pasoeroean.	28 Sept.	Amsterdam.
» —	Engelsch	Crishan.	Sallion	Batavia	9 Oct.	Sydney.
» —	Nederlandsch	Nyverheid	P. J. Lange	»	5 »	Amsterdam.
» 8	Engelsch	Wynand	Hunt	China	10 Sept.	Nederland.
» —	Nederlandsch	Per Aspraad Astra	J. Admiraal	Batavia	7 Oct.	Schiedam.
» —	»	Kinderdyk.	D. Swanenburg	»	— »	Pongol
» 9	Amerikaansch.	Samuel Russell	S. Geuton	Fau-Chau	3 Aug.	New-York.
» —	»	Forest City.	F. P. French	Singapore	1 Sept.	Londen.
» —	Engelsch	James Scott	F. Putt	»	21 »	Liverpool.
» —	»	Nile	J. L. Whamel	Glasgow	1 Julij	Batavia.
» —	»	Charlotte	J. Troriust.	Singapore	20 Sept.	Liverpool.
» —	Nederlandsch	Doctrina et Amicitia	P. Haagsma	Batavia	9 Oct.	Amsterdam.
» —	»	Harriet	Ango.	»	8 »	Coros-Eiland.
» —	Amerikaansch.	Siam	C. F. Williams	Boston	16 Junij	Manille.
» 10	Nederlandsch	Maria Diederika	A. van Marion	Batavia.	9 Oct.	Rotterdam.
» 11	»	Amstel	H. H. Rademaker	Amsterdam	17 Junij	Hongkong.

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum.	Vlag.		Namen der Schepen.		Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten.
Ochtober, 12	Nederl. Indisch	stooms.	Langan Lamongan		T. Deighton	Samarang	10 Oct.	Maclaine, Watson en co.
» —	Engelsch..	schip	Mary Mackertoom		Berio	Calcutta	[illegible]	Gasper en co.
» 13	Z. M.	stooms.	Amsterdam.	kapt. luit.	t/z. A. A. de Vries.	Lampongs.	12 Oct.	
» —	Nederlandsch	bark	Josephina Bernardina.		Van Leodonk	Amsterdam	23 Junij	Paine, Stricker en co.
» —	»	»	Tryntje Fenna		des Ruelles	Rotterdam	27 »	G. Suermondt en co.
» —	Hamburgsch	schip	Europa		L. Vogler	Melbourne.	24 Aug.	Metzendorff, Wilmans en co.
» —	Nederl. Indisch	bark	Kim Tiantay		Oey Boekeng	Riouw.	17 Sept.	B. J. Jacobs.
» —	» »	schoen.	Argo		Massingham.	Cheribon	9 Oct.	D. N. Buys en co.
» —	Nederlandsch	schip	Nova Zembla.		Hoorneman	Rotterdam	. . .	G. Suermondt en co.
» —	»	»	Johannes Antonius		W. van Hees	»	. . .	Landb, Bencet de Bie en co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum.	Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct. 11	Nederl. Indisch	bark	Kim Tekseng	Kwee Tjoenseng	Soerabaya.
» 12	Nederlandsch	»	Copernicus	L. Visser.	Rotterdam.
» —	Engelsch	schoen.	Surf	Abbott.	Singapore.
» —	Nederl. Indisch	bark	Kim Henseng	. . .	Cheribon.
» 14	Nederlandsch	»	Baltimore	Poutkoke	Engeland.
» 15	Nederl. Indisch	stooms.	Langan Lamongan.	T. Deighton.	Samarang.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	bark	Canton	H. J. Tweehuijs	Nederland	Tiedeman en van der Burg.
»	»	Senior	K. L. Swart	Golf van Perzie	C. Bahre en G. Kinder.
»	»	Henriette	J. M. van der Veen.	Nederland	»
»	birk	Anna *	H. Harmes	California	G. Suermondt en co.
»	schip	Nova Zembla,	Hoorneman.		»
»	bark	Tryntje Fenna *	des Ruelles.		»
»	bark	Fortuna	M. de Ligney	Sam. en Soerabaya.	de Weerdt, Ruyl en co.
»	»	Delftshaven.	C. Verhey		»
»	»	Buitenzorg.	Ryken		»
»	»	Jan van Brakel	D de Roeser	Samarang en Soerabaya.	»
»	fregat	Gezina *	P. Burggraaf		Haager en Schuurman.
»	bark	Rembrand 't van Rhyn	van Wyngaarden	Nederland via Tjilatjap	»
»	schip	Cornelis Houtman	Rolman		»
»	»	Jan van Schaffelaer *	F. van Hees	Amsterdam	van Ommeren, Rueb en co.
»	schip	Vooruit *	W. C. Kool		»
»	bark	Neerlands Koningin.	Geerlings		»
»	»	Jan van Brakel	Van Woning		»
»	schip	Goede Verwachting.	de Vries.	Nederland	Paine, Stricker en co.
»	bark	Maria Elise *	M. van der Putte	Samarang.	E. Moormann en co.
»	schip	Johannes Antonius	W. van Hees.		Landberg Bezoet de Bie en co.
»	fregat	Diligence	Smit.		Dummler en co.
»	bark	Ystroom *	Hansen		B. Kopersmit en co.
Nederl. Indisch	bark	Sariaal Mashoor	Moh. Yassin	Soerabaya.	D. N. Buys en co.
» »	»	Balheer *	Moh. Seman	Bandjermassing.	»
» »	brik	Cheribon Packet *	C. B. Young	Cheribon en Tagal.	»
» »	bark	Fatahool Wahap *	Sech Baljoen	Bandjermassing.	»
» »	»	Alnoer Salim *	Hadjie Amin	Singapore.	»
» »	»	Amsterdam *	Moh. Yassin		»
» »	»	Said Maskoor *	Hadjie Jenal		»
» »	brik	Fida Rachman *	Sech Belfagie	Samarang.	»
» »	schoen.	Bintang Timor *	Tjim Koensoen		»
» »	brik	Almansoor *	Said Alie bin Djen		»
» »	schoen	Argo	W. F. Massingham	Cheribon en Tagal	»
» »	schip	Al Osmanie *	Said Aloewie Segaf	Pecalongan	B. J. Jacobs.
Engelsch	bark	Gundreda *	Stembridge	Nederland	E. Moormann en co.
»	»	Antogonist *	Blake		Busing. Schröder en co.
Zweedsch	schip	Oscar I	Mörck	ter bevrachting.	»
Amerikaansch	schip	Cijnthia. *	Barlett		Paine, Stricker en co.
»	bark	David Brown *	Breedbarrij	China	Paine, Stricker en co.
Hanover	brik	< misia	T. Arends		Metzendorff, Wilmans en co.

De Particuliere schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen schepen te Samarang.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	4	N. I	schoen Bientang Toedjoe	Steevensz	Padang.
»	—	»	» » Timor.	Tjiem Koensoen	Soerabaya.
»	—	Zweed	schip Kroonprinsen	C E Bothen	Batavia.
»	—	Ned	» Tonia	C. F. Zeeman	Batavia.
»	—	N. I.	stooms. Banda	C. C. L. Neyts	»
»	—	»	bark Ademan	Had. Kamanodin	Soerabaya.
»	—	Ned	» Alcor	van Oppen	Batavia.
»	6	N I.	stooms. Padang	B J Schipper	Soerabaya.
»	7	»	» Langen Lamongan	T Deighton	Batavia.
»	—	Ned.	bark Nederland en Oranje	van der Plas	»
»	8	Frans.	schip Alfonse Nicolas Cezard	A. Le Bozec	»
»	—	Ned.	bark S. van Heel	van de Waal	Passaroean.
»	—	»	bark Maria Adolfina	A Blom	Batavia.
»	—	N. I.	schoener Mastora	Mohamat Amin	»

Vertrokken Schepen van Samarang.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	3	N. I.	bark Tjan Goen	Sie Ik Hien	Riouw.
»	4	»	» Fatahool Moebarak.	Mohamat Arip	Bandjermass
»	—	»	» Alnoer Salim	Hadjie Amin	Batavia.
»	—	»	» Madina	Mohamat Sedik	»
»	—	»	stooms. Banda	C. C. L. Neyts	Soerabaya.
»	5	»	bark Amsterdam	Mohamat IJar	Batavia.
»	6	Eng.	schoen Eaido	Kadersae	Singapore.
»	—	N. I.	» Bientang Timor.	Tjiem Koensoen	Batavia.
»	7	»	» Machmoed	Mohamat Malik	Riouw.
»	—	»	bark Ademan	H. Kamanoedin	»
»	—	»	stooms. Padang	B. J. Schipper	Batavia.
»	8	»	bark Djoedool Karim	Abdul Rasap.	Pontianak.

In lading liggende Schepen te Samarang.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederl. Indisch	bark	Bientang Anam	J. van Hulstyn		Gezagvoerder.
» »	schoen.	Hap Eng	Tan Kie	Riouw	»
Nederlandsch	bark	Vyf Vrienden	C. Johan	Nederland	van Maanen en co.
Deensch	schip	Denmark	C. C. Kock	China	Wermuth en co.
Engelsch		Monarch	A. Melville	»	Mac. Neill en co.
Nederl Indisch	bark	Joen Goan	Oey Tjing Goan	Riouw.	Gezagvoerder
Fransch	schip	Marie Gabrielle	Th Nicolas	Frankryk	Dorrepaal en co.
»	»	Volny	L Gigaud	»	C. Damnitz en co
Engelsch	»	Ashburton	A. King	Nederland	van den Broek en Veeckens.
Nederl Indisch	bark	Maas Denok	Anakoda Adam		Gezagvoerder
Nederlandsch	»	Alcor	F. J van Oppen	Nederland	Dorrepaal en co.
»	schip	Tonia	C. F. Zeeman	China	B. Kopersmit en co.
Zweedsch	»	Kroon Prinses	C. E Bothen	Nederland	Mac Neill en co.
Nederl Indisch	schoen	Bientang Toedjoe	J W. Steevensz		Gezagvoerder.
Nederlandsch	bark	Maria Adolphina	A. Bloem		C. Damnitz en co.
»	»	Nederland en Oranje	D. van der Plas	Nederland	B Kopersmit en co.
»	»	S. van Heel	A H. van der Waal	Holland	Dorrepaal en co.
Fransch	schip	Alphonse Nic. Cezard	Th. Le Bozec		»

Aangekomen schepen te Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Van
Oct	3	Ned.	bark Jean Melchior Kemper.	P. C. Resier	Batavia.
»	4	N. I.	brik Salim	Sech Drehim	Samarang.
»	—	Ned	bark Vier Gebroeders	P. J. Haken	Batavia.
»	—	N. I.	kotter Krabbe	Mardam	Passeroean.
»	5	»	bark Kiem Tian Hoat	Guei Sienkiat.	Batavia.
»	—	Ned	» Catharina Maria	J. A. Ballot	»
»	6	N I	stooms Banda	C. C. L Neyts.	»
»	—	Ned.	schip Willem 1	T J Niedfeld.	»
»	—	N I.	bark Djeilanie	Said Alie	»
»	—	»	brik Salim	Sech Bahasoan.	Sand Eiland
»	—	»	bark Dennok Bint, Toedjoe.	Liem Pik-I	Riouw.

Vertrokken schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	4	N. I.	st. Koningin der Nederl.	J. Prins	Singapore
»	—	Ned.	bark Sara Alida Maria	Tekelenburg	Nederland.
»	5	Z. M.	schroef schoener Montrado.	lt t/z. Andreas.	Makasser.
»	—	N. I.	stooms. Padang	Schipper	Batavia.
»	—	Ned.	schip Zeeland	Hazewinkel	Nederland.
»	—	N. I.	bark Tatas Banjarmassing	Sech Baharoon.	Sumbawa.
»	6	»	schoener Mabrook	Sech Madegie.	Palembang.
»	—	»	» Balhaer	Sech Smeer	Balie.
»	—	Eng.	bark Cornubia	W. Elison	London.
»	—	Ned.	G. G. Duijmaer v. Twist.	Hoekama	Hongkong.

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten
Nederl. Indisch	kotter	Eduard	Bagong	Batavia	Gezagvoerder.
» »	schip	Nawan Eljoesoef	J. C. Monteiro	Banka	S. Achm. b. Jaf Segaf.
» »	bark	Tatas Banjarmassing	Serief Abdulla	Sumbawa	Gezagvoerder.
» »	schoen.	Mabrook	Said Aloewie	Palembang en Sum	»
» »	bark	Fulkus So-oot	Said Almanie	Banka.	«

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA

van den 12 tot en met den 14 October 1856.

Met het N. I stooms *Langan Lamongan* kapt. *Deighton* de heeren *Carlier, van Slijpe. Humme, Kal,* Mevr. *Maij,* van *Samarang.*

Met het Eng schip *Mary Macketoom* kapt. *Bario* de heeren *Carapet, Peter, John, en Marterne,* van *Calcutta.*

Met Z. M. stoom. *Amsterdam* kapt. luit. t/z. *de Vries* de heeren [illegible] *Wellenberg* [illegible] *van Weelderen idem, Luiuijn idem.* van *Lampongs.*

Met de N I. schoen *Argo* kapt *Massingham* Mevr. *Massingham,* en 3 *kinderen, van den Heer Bedier, van der Eb,* van *Cheribon*

Overland de heer *D. van Grootveld* en *echtgenoot,* van *Pamanoekan,*

Overland de heer *M. Ontrop,* van *Tjanjord*

VERTROKKEN PASSAGIERS VAN BATAVIA.

van den 11 tot en met den 14 October 1856.

Met het Ned. schip, *Copernicus* kapt. *Visser Jongeheer H. W. de Vlugt,* naar *Rotterdam.*

Met het N. I. stooms *Langan Lamongan* kapt. *Deighton* de heeren *A D. Desperoux* en *familie, Arathoon Carapet, A. D. van Slijpe, C. Beth, E. H. Blotterman. von Ende,* naar *Samarang.*

Overland de heer *H. Ontrop, H. Boe Otten* naar *Tjanjord.*

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia *van den 27 tot en met den 30 Sept.* 1856.

AANVOER.

Van de Cocos Eilanden per ned. ind. schoen. *Harriet,* gez. Angoo. agt. Adam en co.

38 vn. klapper-olie. 175/m. klappers. *Adam en co.*

Van Samarang per ned. ind. bark *Naga Laut,* gez. Wentholt. agt. Kopersmit en co.

550 st. balken. 20 do. dood-kist-planken. *Agenten.*

Van Sumanap per ned. bark *Fatkool Hair,* gez. Said Alie bin Moh. Molohilte.

f 800.— zilv. munt. 100 ps. sp. matten. *Gezagv.*
55 st. koebeesten *Sech Awab Djawas.*

Van Muntok per ned. ind. bark *IJoesseren,* gez. Sech Abdul Kadir bin Salim Baradja.

10.000 schuitjes tin. *Gouvernement.*
$15^{1}/_{2}$ pic. was. *Intje Napie.*

Van Palembang per ned. ind. bark *Kim Takseng,* gez. Kwee Tjoenseng.

$123^{1}/_{2}$ pic. ongez. katoen. $80^{20}/_{100}$ do. rotting. $13^{40}/_{100}$ do. dammer. *Gezagv.*
$253^{90}/_{100}$ pic. rotting. *N. H. M.*

Van Rotterdam per ned. schip *Henriette,* gez. v. d. Veen. agt. Metzendorff Wilmans en co.

5 ks. kleeding-stukken. 4 do. passement. 6 vn. verf. 20 bn. garen. 30 coll. lampen. 5 ks. parapluien. 6 do. passement. 24 do. knoopen. 70 do. kramerijen. 11 coll. manufacturen. *Agenten.*
50 coll. manufacturen. *Tiedeman en v. d. Burg.*
18 coll. manufacturen. *Moormann en co.*
1 kt. kramerijen. 40 leggers. 100 hammen. 10 ps. ger. vleesch. 9 do. ossen-ribben. 4 bn. manufact. 200 vs. boter. *van Ommeren Rueb en co.*
21 coll. provisien. *Piccart.*
9 kn. boeken. *van Haren Noman en Kolff.*
4 vn. paddij. *v. d. Broek en co.*
10 ks. manufact. 130 vs. boter. *G. Suermondt en co.*
4 vn. wijn. *Hunter Houghton en co.*
1 kt. medicijnen. *Schröder.*
100 vs. boter. 4 ks. manufacturen. *de Weerdt Ruyl en co.*
2 vn. diversen. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
4 coll. manufacturen. *Gumprich en Strauss.*
1 kt. meubelen. *de Steurs.*
3 vn. lijn-olie. 2 do. verf. *Fieves.*

Van Calcutta per Ham. schip *Amisia,* gez. Arends. agt. Metzendorff Wilmans en co.

316 zakk. salpeter. 1 kt. lak. *N. H. M.*
200 zakk. tarwe. 100 do. gram. 265 bn. goenie-zakken. 24 pakken garen. *Maclaine Watson en co.*
200 zakk. tarwe. 50 bn. goenie-zakken. *Agenten.*
100 bn. goenie-zakken. *Busing Schröder en co.*
100 zakk. tarwe. 100 do. gram. 36 bn. goenie-zakken. *Bahre en Kinder.*

Van Billiton per ned. ind. schip *Srie Billiton,* gez. Saloe.

247 blokk. tin. *Reijnst en Vinju.*
$63/_{100}$ pic. was. 300 kadj. matten. *Gezagv.*

Van Nederland per ned. schip *Maria Elise,* gez. v. d. Putte. agt. Moormann en co.

61 ks. manufacturen. *Busing Schröder en co.*
4 ks. medicijnen. *Schröder.*
62 ks. gedr. vruchten. 50 do. genua-olie. 4 do. chocolaad. *Haager en Schuurman.*
10 vs. boter. *v. d. Hucht.*
100 vn. bier. $15/_{2}$ pijp. bier. *de Weerdt Ruyl en co.*
6 vs. boter. *Jansen Hooijmans.*
51 ks. aardewerk. 21 coll. provisien. 107 do. manufacturen. *B. van Leeuwen en co.*
12 vs. boter. *du Puij.*
13 ks. manufacturen. *Pandel en Stiehaus.*
100 ks. manufacturen. *Tiedeman en v. d. Burg.*
1 fust rum. 2 kn. hammen. 100 vn. bier. 100 vs. boter. 25 md. min. water. *Crone v. d. Beek en co.*
26 ks. manufacturen. *Moormann en co.*
60 ks. bier. *Dummler en co.*
200 vs. boter. *Landberg Bezoet de Bie en co.*
36 coll. provisien. *Paine Stricker en co.*
80 coll. manufacturen. *Engelhard en co.*
4 vs. boter. 1 kt. provisien. *Lammers v. Toorenburg.*
1 kt. boeken. *H. M. van Dorp.*
46 coll. manufacturen. *Pitcairn Syme en co.*
100 vs. boter. 100 md. bier. 100 ks. manufact. 875 blokk. zink. 300 kn. glas. 322 coll. manufacturen. *Agenten.*
50 vs. boter. 51 ks. kaas. 25 hammen. *Gezagv.*

Lading voor Samarang.

68 md. min. water. 38 kn. koopmanschapp. 12 kn. kaarsen. 2 do. schoenen. 5 do. manufact. 12 kn. en 4 pakk. manufact. 30 kn. bier. 50 vs. boter. 51 ks. kaas. 25 hammen.

Lading voor Soerabaya.

2 ks. koopmanschapp. 9 do. wijn. 1 do. likeuren. 70 vs. boter. 2 ks. koopmanschapp. $12/_{2}$ pijp. en 50 ks. bier. 1 kt. manufact. 12 do. provisien. 65 do. bier. 20 md. min. water. 61 ks. kaas. 25 hammen.

Van China per Eng. schip *Gundreda,* gez. Stembridje. agt. Moormann en co.

3000 steenen. *John Pryce en co.*

Van Nederland per ned. schip *Vooruit,* gez. Kool. agt. van Ommeren Rueb en co.

52 ks. manufact. $90/_{1}$ leggers. 1 rijtuig. *Agenten.*
20 bn. garen. *Bahre en Kinder.*
$50/_{1}$ leggers. *Suermondt en co.*
1 kt. diversen. *Landberg Bezoet de Bie en co.*

Van Amsterdam per ned. schip *Goede Verwachting,* gez. de Vries. agt. Paine Stricker en co.

$14/_{2}$ pijpen bier. *Agenten.*

UITVOER.

Naar Padang per ned. ind. schip *Atsiatteel Barie,* gez. Sech Gombarak bin Achmat Dahiman.

175 koij. rijst. 308 corg. sarongs. *Aan boord gebleven lading.*
32 ks. gedr. katoen. 4 vn. glazen koralen. *Moormann en co.*
1 bl. zeildoek. 10 vs. loodwit. *Plump en co.*
2 ks. manufact. 50/m. sigaren. uit entrep. *Martin Dyce en co.*
4 ks. wit katoen. 1 do. gedr. katoen. 3 bn. manufact. uit entrep. *Anderson Tolson en co.*
800 ps. goenie-zakken. 1 kt. schilderijen. *Purvis en co.*
19 pic. ambalo. 1 do. ghie. 1 do. suiker. *Sech Hassan bin Alie.*
11 md. aardewerk. 3 ks. shertings. 4 do. lappels. *Martin Dyce en co.*
$1/_{1}$ pijp. cognac. 5 ks. cognac. 3 kn. roode wijn. 6 vn. koolteer. $2/_{4}$ pijp. madera. 24 ks. wijn. *Pandel en Stiehaus.*
6 stell. chin. koffers. 10 vn. porter. 1 kt. eur. tuigen. 10/m. java sigaren. 12 ps. eur. zadels. 9 coll. glaswerk. 1 md. aardewerk. *Coulster.*
15 ks. wijn. 10 do. madera. 20 do. rhijnwijn. 25 do. cognac. 15 do. vruchten op water en brandy. 5 do. bier. 10 do. zuren. 10 sla-olie. 10 do. gember. 6 do. mosterd. 10 do. jams. 1 do. sardijntjes. 3 do. provisien. 1 do. sauzen. 2 do. eau de lavender. 10 do. kaarsen. 1 do. tapijten. 1 bl. kurken. 8 vs. kruid. 10 oxh. wijn. $2/_{2}$ pijp. cognac. uit entrep. *Vaupel en co.*
30 ks. ongebl. katoen. 2 bn. do. do. uit entrep. *Moormann en co.*

Naar Rotterdam per ned. schip *Zwerver,* gez. Koekelis. agt. G. Suermondt en co.

100 pic. rotting. 1000 do. suiker. $3002^{76}/_{100}$ do. rijst. *Agenten.*
6000 pic. rijst. *Tiedeman en v. Kerchem.*
$2928^{80}/_{100}$ pic. suiker. *O. J. M. b. Adm. en L.*
20 kn. jap. soija. 10 do. anys-olie. uit entrep. *Haager en Schuurman.*
6 kn. porcelein. *v. d. Biesen en Zoon.*
3 ks. naturalien. 4 md. do. 1 kt. gember. 1 do. zuren en confituren. *John Pryce en co.*

Naar Nederland via Soerabaya per ned. schip *Scheveningen,* gez. Annokkee. agt. de Weerdt Ruyl en co.

6 coll. manufacturen. *Aan boord gebleven lading.*
500 pic. tin. 125 do. rotting. *N. H. M.*

Naar Soerabaya per ned. ind. schip *Djalanie,* gez. Said Moh. bin Alie.

f 4500.— zilv. munt. *Aan boord gebleven lading.*
50 tonn. koolteer. 46 do. zw. koolteer. *Pandel en Stiehaus.*
5 ks. rood katoen. *N. H. M.*
1 kt. div. kramerijen. 2 ks. glaswerk. *Joseph.*
1 kt. provisien. 1 md. zaad. 1 kt. boeken. *de Fiennes en co.*
20 pic. kruidnagelen. 9 coll. rozijnen. 1 pakje monsters. *Andreas en co.*
900 ps. toedoengs. *Sech Abdulla.*
50 ks. dropen. *D. N. Buys en co.*
4 pic. was. *Said Moh. bin Alie.*
106 ks. portwijn. 1 kt. provisien. 2 do. tinneriffe wijn. 11 do. bourgogne. *John Pryce en co.*
2 pic. zw. peper. 8 ks. slendangs. 6 kn. ijzerwerken. 40 ps. jap. paijongs. 10 vs. boter. $50/_{100}$ pic. ramégaren. 5 md. aardewerk. *Said Aloewie bin Osmar Satrie.*
1 wagen. 1 kt. tuigen. *Oudart.*
1 kt. chitsen. 15 pic. zw. peper. 40 ps. paijongs. *Sech Moh. Bajadel.*
$33/_{100}$ pic. oliphandstanden. *Sech Abdulla.*
1 kt. zijde goederen. uit entrep. *Said Akijer.*
2 ks. cotonetten. 1 do. gedr. katoen. 2 do. mousselines. 500 kn. zeep. 1 kt. lappels. (7 ks. bl. katoen. 1 kt. sarongs. 1 do. gedr. katoen. uit entrep.) 2 ks. kains. 1 do. slendangs. 2 do. hoofddoeken. 2 do. gedr. katoen. 1 do. sarongs. 1 do. laken. 1 do. maccaronie. 2 do. sarongs. 5 do. papier. *Pandel en Stiehaus.*

2 ks. cotonetten. 1 do. prints. uit entrep. *Metzendorff Wilmans en co.*
12 bankschroeven. 3 kettingen. 75 vn. koolteer. 50 do. pik. *Plump en co.*
20 kn. spiegels. 1 pakje monsters. *Andreas en co.*
28 doz. aardewerk. *Said Moh. Segaf.*
80 ps. doerias. *D. N. Buys en co.*
70 md. aardewerk. *Aruthoon.*
42 md. aardewerk. *Andreas en co.*
98 md. aardewerk. 20 pic. was. *Hall.*
41 kn. wijn. 3 do. zeep. *Gumprich en Strauss.*
8 md. min. water. *B. van Leeuwen en co.*
7 ankers. 11 kettingen. 3 coll. blokken. uit entrep. *Pandel en Stiehaus.*

Naar Nederland via Tjilatjap per ned. schip *Amerika*, gez. Meermans. agt. G. Suermondt en co.

80 pic. rotting. 400 do. tin. *N. H. M.* voor Nederland.
1 kt. ongebl. katoen. 1 do. chitzen. 10/m. man. sigaren. 2 ks. papier. 1 do. suiker. *Vaupel en co.*
2 vs. boter. 1 pakje diversen. *van Riet en ter Gouw.*

Naar Cheribon per prauw sampang gez. Tambie.

10 ks. madapoll. 1 do. bl. katoen. *Sech Moh. Bafadel.*
1 kt. slendangs. 1 do. chitzen. 25 pic. zw. ijzer. *Oey Pekwat.*

Naar Nederland via Tjilatjap per ned. schip *Anna Paulowna*, gez. Bek. agt. Haager en Schuurman.

700 pic. tin. 100 do. rotting. *N. H. M.*

Lading voor Tjilatjap.

2 ks. porcelein en glaswerk. *Agenten.*
10 vn. bier. 25 vs. boter. 10/m. man. sigaren. 10 suikerpannen. 1 koolteer. *Moormann en co.*
10 kn. wijn. 13 do. bier. 3 do. cognac. 5 vn. bier. 2 ks. azijn. 4 ks. kaarsen. 2 kn. rolpens. 1 do. haring. 1 do. provisien. 1 do. suikerwerk. 1 do. hagel. 1 do. hammen. 1 do. gember. 1 do. agar-agar. 1 do. dranken. 1 do. vruchten op water. 1 do. provisien. 2 do. zeep. 6 vs. boter. 1 oxh. wijn. $^{1}/_{2}$ pijp. bier. 1 vaatje zeep. 1 kt. kurken. 3 do. passagiersgoed. *v. d. Meulen en co.*
1 kt. zilverwerk. *Paine Stricker en co.*

Naar Nederland via Padang per ned. schip *Timor*, gez. Agenia. agt. Kopersmit en co.

4500 ps. goenie-zakken. *G. Suermondt en co.*
50 pic. rotting. *Agenten.*
510 pic. tin. 1 kt. regaal. *Reijnst en Vinju.*
$2231^{96}/_{100}$ pic. suiker. *O. J. M. v. Adm. en L.*

Naar Balie-Badong per ned. ind. schip *Venus*, gez. Kerto. agt. Mc. Ewen en co.

12 keld. genever. uit entrep. *John Pryce en co.*
2 ks. shertings. 4 do. a. r. katoen. uit entrep. *Agenten.*
3 ks. lijnwaden. uit entrep. *Anderson Tolsen en co.*
2 ks. roode wijn. 4 do. brandy. 3 do. portwijn. 3 do. madera. 1 vat bier. 1 do. meel. 10 pic. ambalo. 2 do. suiker. 1 do. candy. *Agenten.*

Naar Samarang per ned. ind. stoomb. *Langen Lamongan*, gez. Deighton. agt. Maclaine Watson en co.

1 kt. regaal. 1 do. kleedingstukken. *Reijnst en Vinju.*
2 ks. tjindees. 1 do. a. r. doeken. *Mc. Ewen en co.*
1 kt. lampen-kousen. *Vaupel en co.*
7 ks. cambrics. *Busing Schröder en co.*
6 ks. chitzen. 2 do. wit katoen. 5 do. doeken. 2 do. mousselines. 2 do. bladkoper. 2 do. ongebl. katoen. 1 do. chitsen. 2 ps. laken. *Lim Djie.*
5 ks. madapollams. uit entrep. *Busing Schröder en co.*
1 tromm, regaal. *v. d. Meulen en co.*
10 ks. cambrics. *Said achmat alie Djubedie.*
2 vn. zinkbladen. *Geauw Kianhian.*
1 kt. koper. 1 do. ijzerwerk. 3 coll. verf. *Jacometti en co.*
2 coll. kramerijen. *Hunter Houghton en co.*
1 kt. instrument. 1 pak speelkaarten. *H. M. van Dorp.*
2 ks. zijde stoffen. *Lim Djie.*
20 md. min. water. 6 ks. vruchten op water. 2 do. likeur en siropen. *Louran en van Walcheren.*
18 ks. manufacturen. 4 pakk. monsters. 15 kn. bier. 19 do. wijn. 5 do. kramerijen. 1 do. hoeden. *Busing Schröder en co.*
2 ks. regalen. *Martin Dyce en co.*
2 ks. kleedjes. 1 corg. slendangs. $15/_{10}$—$^{1}/_{2}$ do. bat. doeken. 3 do. kain pandjangs. 6 roll. zijde goederen. *Eng Bankwat.*

Naar China per Br. schip *Antonito*, gez. Brandt. agt. Jacometti en co.

1 doos zilver. 86 vn. gez. spek. 1 ps. laken. 107 ossen tongen. 16 zakk. zout. 775 ks. genever. 10 ks. kaarsen. *Aan boord gebleven lading.*
1672 pic. rijst. 159 do. rotting. *Agenten.*

Naar Nederland via Tjilatjap per ned. schip *Bengalen*, gez. Keus. agt. G. Suermondt en co.

75 pic. rotting. 400 do. tin. *N. H. M.*

Naar Soerabaya per ned. schip *Koning en Vaderland*, gez. v. Bruggen. agt. de Weerdt Ruyl en co.

12 ks. manufacturen. *Agenten.*
30 vs. rolpens. 4 kt. zeildoek. 5 do. wijn. *Order.*
Zijnde aan boord gebleven lading.

Naar Nederland via Samarang per ned. schip *Nederland en Oranje*, gez. v. d. Plas. agt. Kopersmit en co.

20 ks. kaas. *Gezagv.* voor Samarang.

voor Nederland.

400 pic. tin. 100 do. rotting. *N. H. M.*

Naar Nederland via Soerabaya per ned. schip *Ottolina*, gez. Prange. agt. Maclaine Watson en co.

500 pic. tin. 110 do. rotting. *N. H. M.*
5 ks. ansjovis. *Aan boord gebleven lading.*

Naar Nederland via Samarang per ned. schip *Alcor*, gez. Van Oppen. agt. G. Suermondt en co.

350 pic. tin. 125 do. rotting. *N. H. M.*

Naar Nederland via Soerabaya per ned. schip *Maria Jacoba*, gez. Lammerts. agt. Pandel en Stiehaus.

150 vs. spijkers. 2 ks. lederwerk. 43 ankers. *Adam en co.*
1 kt. manufact. 3 wagens. *Hunter Houghton en co.*
100 vn. koolter. 100 do. pik. 25 ks. manufact. 72 md. aardewerk 128 ks. manufact. 2 vn. inkt. *Agenten.*
10 kist, 2 vaten, 2 mand, 6 balen, 10 pakk. en 2 vat koopmanschappen. 60 tonn. steenkolen. 24 pijpen, 12 assen, 2 ijzeren platen. *Order.*
300 pic. tin. *N. H. M.*
Zijnde aan boord gebleven lading van Londen.

Naar Samarang en Soerabaya per ned. ind. stoomb. *Koningin der Nederlanden*, gez. Prins. agt. Maclaine Watson en co.

3 ks. kains. 6 do. doeken. 6 do. slendangs. 2 do. arab boeken. 1 do. lederwerk. uit entrep. 1 kt. regaal. 2 do. chin. goederen. 2 do. marmeren bladen. 4 pakk. inkt. 1 schrijftafel. 6 pakk. bloempotten. *Agenten.*
5 ks. slendangs. uit entrep. *Pitcairn Syme en co.*
1 kt. zijde doeken. 1 do. a. r. doeken. *Mc. Ewen en co.*
25 md. min. water. 10 ks. wijn. 1 kt. hammen. 40 ks. kaas. 5 vn. azijn. 1 kt. saucijs. 2 pakjes diversen. *van Riet en ter Gouw.*
1 kt. 1 piano. 1 kasje. *Tiedeman en van Kerchem.*
2 ks. a. r. doeken. 2 ks. olifanten. 3 do. tjindees. 4 do. neteldoek. 10 do. shertings. 6 do. madapoll. 1 do. kain pandjangs. *Pitcairn Syme en co.*
2 ks. regalen. *Busing Schröder en co.*
1 kt. piqué. *Maclaine Watson en co.*

50 vs. boter. 1 kt. hammen. 30 ks. kaas. 1 kt. diversen. *van Riet en ter Gouw.*
6 ps. regalen. *Agenten.*
12 bn. goenie-zakken. *Tiedeman en v. d. Burg.*
2 ks. medicijnen. (8 ks. manufacturen uit entrep.) *Bahre en Kinder.*
300 pic. jap. koper. *Sech awab Djeas.*
1 kt. sokken. 2 do. do. en kousen. 1 do. handschoenen. 1 do. kain pandjangs. 7 do. gedr. katoen. 1 kt. monsters. 1 do. diversen. 1 do. kleinigheden. (16 ks. rood katoen. 4 do. kains. 6 do. slendangs. 10 do. saliniporis. uit entrep.) *de Weerdt Ruyl en co.*
3 ks. ruwe zijde. uit entrep. *Said achmat Alhabassij.*
8 ks. manufacturen. uit entrep. *Bahre en Kinder.*
12 oxh. bier. $2/_{2}$ pijp. wijn. *Morgan Melbourn en co.*
190/m. man. sigaren. 4 ks. parapluien. *Aruthoon.*
3 ks. kramerijen. *Hunter Houghton en co.*
3 bn. gedr. katoen. *de Weerdt Ruyl en co.*
6 pakk. vlieger papier. *Nio Bunghie.*
12 pakk. chin. papier. 20 ks. thee. 1 do. zijde stoffen. 1 do. provisien. 1000 man. sigaren. 15 ks. gebl. katoen. *Adam en co.*
1 kt. boeken. *Tiedeman en van Kerchem.*
1 kt. zijde stoffen. uit entrep. *Aruthoon.*
4 ks. lappels. 8 do. opium. uit entrep. *Maclaine Watson en co,*
20 ks. slendangs. 11 do. gedr. katoen. 12 do. a. r. katoen. 1 do. doeken. 3 do. sarongs. uit entrep. *Pitcairn Syme en co.*
15 ks. opium. uit entrep. *Mc. Ewen en co.*
222 coll. gouv. goederen. *Gouvernement.*

Naar Soerabaya per ned. schip *Henriette*, gez. v. Loenen. agt. Adam en co.

5 coll. provisien. 48 do. manufacturen. *Pitcairn Syme en co.*
53 coll. manufacturen. *Maclaine Watson en co.*
20 coll. manufacturen. *Mc. Ewen en co.*
10 vn. verf. 11 ks. medicijnen. 5 suikerpannen. 115 md. aardewerk. 1724 staf. ijzer. 319 boss. hoepelijzer. 18 tonn. steenkolen. 22 kn. glaswerk. 148 coll. manufacturen. $120/_{4}$ vn. kruid. *Adam en co.* Aan boord gebleven lading van Glasgow.

Naar Cheribon per ned. ind. bark *Faid Alim*, gez. Said Moh. Alhadie.

50 vs. boter. 30 ijzeren bossen. *Abeelen Dennison en co.*
1 kt. ijzeren potten. 1 do. diversen. *O. J. M. v. Adm. en L.*
2 Cylinders 15,960 ps. kadjang matten. *Maclaine Watson en co.*

Naar Croée per prauw Pantjalang gez. Sie Noedien.

$1^{1}/_{2}$ corg. zw. katoen. $8^{1}/_{2}$ do. $3^{1}/_{2}$ do. doeken. 10 jattie planken. 50 ps. ijzerwerken. 20 do. golloks. 5 do. ijzeren ketels. 1 pic. dadels. 1 do. gadoong. 1 kt. thee. 27 pic. rijst. 13 corg. sarongs. 6 ps. tjelees. 7 do. chitzen. 3 do. rood katoen. 20 dos. aardewerken. 2 ks. wit katoen. 1 do. woll. dekens. 2 vn. spijkers. *Sie Noedien.*

Naar Nederland per ned. schip *Maria Diederika*, gez. v. Marion. agt. Landberg Bezoet de Bie en co.

890 ps. buffelhuiden. 5315 pic. rijst. 100 do. rotting. 760 do. suiker. *G. Suermondt en co.*
3007 pic. suiker. *O. J. M. v. Adm. en L.*
130 pic. gomelastiek. 82 do. dammer. $1^{3}/_{4}$ do. gutta percha. 1 do. tabak. *Hunter Houghton en co.*
2700 pic. rijst. *de Fiennes en co.*
380 pic. rijst. *Agenten.*
$1^{66}/_{100}$ pic. notenmuscaat. *van Riet en ter Gouw.*
1 pic. koffij. $^{1}/_{4}$ do. suiker. 300 ℔ vanille. 1 kt. confituren. *van Ommeren Rueb en co.*
9200 ℔ indigo. *Paine Stricker en co.*
2 ks. jap. goederen. *Louran en v. Walcheren.*
2 ks. jap. goederen. 1 bl. katoen. *Picart.*
2 ks. thee. 3 do. boeken. *van Haren Noman en Kolff.*

Naar Nederland per ned. schip *Doctrina et Amicitia*, gez. Haagsma. agt. de Weerdt Ruyl en co.

450 pic. tin. 125 do. rotting. $6702^{61}/_{100}$ do. suiker. 6024 do. koffij. *N. H. M.*

Naar Nederland per ned. schip *Passerocan*, gez. Kulbron... agt. Kopersmit en co.

275 pic. tin. 125 do. rotting. 2500 do. koffij. $11,753^{30}/_{100}$ do. suiker. 78 ks. kop. duiten. *N. H. M.*

Aan- en Uitvoer te Samarang *van den* 18 *Sept. tot en met den* 2 *October* 1856.

AANVOER.

Van Sandelhout Eiland per ned. ind. schoener *Anis*, gez. Sech Alie bin Abdulla Badjardana.

100 paarden en $2^{1}/_{2}$ pic. kaneel. *Gezagv.*

Van Batavia per ned. ind. bark *Kim Tianghoat*, gez. Goey Bengkiat.

1 kt. kramerij. 1 do. ijzerwerk en 3 kn. provisien. *van den Broek en Veeckens.*
20 pic. zw. peper. *Tiong Yong.*
22 kn. en 2 bn. eur. lijnwaden. *Kat Lak.*
4 kn. holl. papier. 6 kn. eur. naai-garen. 4 kn. blad-koper en 16 kn. eur. lijnwaden. *Lim Tiang.*
8 kn. wit katoen. *Order.*

Van Rotterdam per ned. bark *Vijf Vrienden*, gez. C. Johan.

203 kn. glas- en aardewerk. 97 kn. witte marmeren tegels. 34 kn. gepolijst marmer. 20 kn. manufacturen. 410 kn. ruwe en gebleekte calicots. 60 bn. koffij-zakken. 220 keld. gekookte en ongekookte lijn olie. 50 ks. bougies. 4 kn. eau de cologne. 2 ks. kramerijen. 1 kt. meubelen. 335 vs. boter. 180 kn. wijn. 200 vn. bier. 120 md. seltzerwater. 13 ks. suikerwerk. 40/4 ankertjes groenten. 5 vs. amandelen. 37 ks. diversen. 400 st. hammen. 40 st. gerookt vleesch. 100 vs. en 3 kn. geslagt. 1 kt. saucijs de boulogne. 80 st. goudsche kazen en 1 pakje monsters. *van Maanen en co.*
12 vs. tinneriffe wijn. 1 kistje monsters. 1 kt. manufact. 4 kn. diversen en 1 kt. preciosa's. *J. Hijmans.*
1 kt. manufact. 2 ks. vruchten op brandewijn en zuren. 4 ks. kaas. 2 hammen. 1 pees gerookt vleesch en 2 vs. rolpens en varkens vleesch en zuur. *H. van Gessel.*
1 kt. diversen. *P. J. Kocken.*
1 kt. boeken. *Leesges. van 't 12de bataillon Infanterie.*
2 pianino's. 1 kt. zilver. 2 kn. boeken. 2 kn. kramerijen. 1 kt. suiker monsters. 2 vn. koper rood. 1 kt. wijn en 3 bn. manufacturen. *Dorrepaal en co.*
52 kn. en 2 fusten wijn. 3 ks. ansjovisch. 3 kn. manufacturen en 1 kt. schrijf-mappen. *J. C. Theoft.*
1 blikken doos confituren en appelen. *W. de Vogel.*
1 kt. boekwerken. *Leesgezelschap te Soerakarta.*
1 kt. en 1 pakje div. goederen. *H. A. van Rossem.*
1 blikken doos confituren en appelen. *H. E. de Vogel.*
225 vs. boter en 4 kn. koopmanschappen. *Order.*

Van Batavia per ned. ind. bark *Fathaheol Moebarak*, gez. Mohamat Arip.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 8 Oct. 1856 no. 81.

Van Batavia per ned. ind. brik *Noorfol*, gez. Sech Oemar bin Abdulla Bagawie.

Zie Uitvoer te Batavia Java-Bode dd. 1 Oct. 1856 no. 79.

UITVOER.

Naar Amsterdam per Eng. schip *Ann Adamson*, gez. J. Adamson.

407 pic. bindrotting. 10,234 do. rijst. 900 pees buffel-huiden en 3318 en een halve ℔ indigo. *C. Dammitz en co.*

Naar Singapore per Eng. schoener *Marianers Hope*, gez. G. J. Rogers.

3810 pic. rijst. *MacNeill en co.*

Naar Batavia over Pecalongan per ned. bark *Jacoba Christina*, gez. J. C. Berk.

1 kt. kantoor-behoeften. 20,838 ℔ indigo. 3000 pees koe-huiden en 90 pic. bindrotting. *N. H. M.*

Naar Batavia per ned. ind. bark *Naga Laut*, gez. F. A. P. Westholt.

550 st. balken en 20 ps. chin. dood-kist-planken. *B. Kopersmit en co.*

Naar Batavia per ned. ind. bark *Alnoor*, gez. Sech Awab bin Awab Said.

Zie Aanvoer te Batavia Java-Bode dd. 8 Oct. 1856 no. 81.
en andere diverse goederen.

Naar Nederland per Bremer schip *Anna Lange*, gez. J. D. Rascher.
400 pic. rotting. 2000 do. buffelhuiden. 110 do. cubeben. 3 do. koffij. 2 kn. sigaren. 1500 pees koehuiden. 12 leggers arak en 10,036 pic. rijst. *Wermuth en co.*
4670 pic. suiker. *van den Broek en Veeckens.*

Naar Nederland over Batavia per ned. schip *Doctrina et Amicitia*, gez. P. Haagsma.

6702 pic. gouv. suiker en 4750 pic. gouv. koffij. *N. H. M.*

Naar Soerabaya per ned. ind. bark *Salim*, gez. Sech Oemar bin Abik Drahim.

3 kn. mouselinne. 10,000 pic. stroo-zakken en 1 pak stroo-garen. *Dorrepaal en co.*
5 kn. div. dranken. *J. G. Theoft.*
1 pakje messen. 1 kt. papier. 10 pic. koffij. 2 krandj. suiker. 2 kn. leder en 1 doz. verlakt leder. *Kruthoffer, Soesman en co.*
88 st. led. cochenille kisten. *Havenmeester.*
1 kt. regaal. *kontroleur,* (uit het regaal pakhuis.)

Aan- en Uitvoer te Soerabaija *van den* 16 *tot en met den* 30 *Sept.* 1856.

AANVOER.

Van Nederland per ned. schip *E. W. van Dam van Isselt*, gez. Graad van Boggen. agt. van Leeuwen en co.

200 vs. boter. *Schimmelpenninck en co.*
6 kn. manufacturen. *Ruyl Cramer en co.*
1 partij steenkolen. *Mc. Millan Marten en co.*
1 kt. kramerijen. *P. Kervel en co.*
17 coll. koopmanschappen. *Kurthaus en Melchers.*
3 kn. koopmanschappen. *van Leeuwen en co.*

Van Nederland per ned. schip *Jacob*, gez. Borger. agt. van Eck en co.

119.716 ned. ℔ steenkolen. 1 kt. tuinzaden. *van Eck en co.*
400 vs. boter. 56 kn. manufacturen. *Schimmelpenninck en co.*
30 vs. boter. *van Bosstraeten.*
50 mandjes seltzerwater. 11 kn. koopmanschapp. 44 kn. diversen. *Bouman en co.*
16 kn. bladkoper en 2 vs. spijkers. 77 coll. manufacturen. *Ruyl Cramer en co.*
2 kn. manufacturen. *van Leeuwen en co.*
100 st. hammen. 40 md. seltzerwater. 6 oxh. azijn. 1 kt. papier. 1 kt. hoeden en petten. *Gezagv.*

Van Batavia per ned. schip *Duisburg*, gez. Beijer. agt. Ruyl Cramer en co.

85 ledige leggers. *Order.*

Van Balie per ned. ind. schoener *Bintang Timoer*, gez. Kwe Koensoen. agt. Gezagvoerder.

180 tonn. klapp. olie. 352 st. koehuiden. [illegible]
60 pic. koffij. 37 coll. [illegible] *Gezagv.*

Van [illegible] per ned. ind. bark *Kim Tiangthay*, gez. Tjoa Kow. agt. Gezagv.

114 pakk. bal. tabak. 400 st. koehuiden. 71 tonn. klapp. olie. 177 zakk. koffij. *Gezagv.*

Van Banjarmassing per ned. ind. schoener *Schandar Salim*, gez. Said Aloewie. agt. Gezagv.

13 st. wit zijde ginghangs. *Order.*
31 groote bossen rotting. 7000 st. kadjang-matten. 5000 st. maloekoe-matten. $3^{35}/_{100}$ pic. kanarie-olie. *Gezagv.*

UITVOER.

Naar Pasoeroean per ned. schip *S. van Heel*, gez. A. H. v. de Waal

100 legg. arak. $706^{62}/_{100}$ pic. rotting. *P. Kervel en co.*

Naar Nederland per ned. schip *Nijverheid*, gez. P. F. Lange.

$6810^{16}/_{100}$ pic. suiker en 1500 pic. koffij en 30 pic. rotting. *N. H. M.*

Naar Nederland via Pasoeroean per ned. schip *Ostrea*, gez. Cramer

$5001^{25}/_{100}$ pic. suiker en 175 pic. rotting. *N. H. M.*

Naar Balie per Bal. schoener *Pisang*, gez. Kang Eng Gan.

$58^{20}/_{100}$ pic. gambier. *Tan Bindjang.*
3 kn. amfioen. *Mc. Millan Marten en co.*

Naar Schiedam per ned. schip *Per Aspera Ad Astra*, gez. J. Admiraal.

$7141^{82}/_{100}$ pic. suiker. $1165^{27}/_{100}$ pic. koffij. 25 pic. rotting. *N. H. M.*
3 leggers arak. *Adam en co.*

Naar Riouw, Singapore, Batavia, Samarang en Toeban per ned. ind. bark *Madina*, gez. Hadjie Mohamt. Sodiek.

$337^{10}/_{100}$ pic. staaf ijzer. *Mc. Millan Marten en co.*
3 kn. modewaren. 3 kn. doeken. 7 pakjes chin. valsch gouddraad. 4 kn. manufact. 2 kn. hoeden. 3 kn. modewaren. 1 kt. kramerijen. 4 kn. timmerm. gereedschappen. 1 kt. chocolaad. 1 kt. kousen. 3 toiletten. 1 kt. naaigaren. 3 kn. robes en 1 kt. passement. *van Leeuwen en co.*
300 pic. rijst. 10 pic. ijzerwerk. 20 katjes jav. koperwerk. *f* 7201 aan sp. matten. *f* 657 aan zilveren munt. 2 pic. jav. koperwerk. 330 pic. rijst. 3 kt. jav. sigaren. 1 tromm. diamantwerk, goud en ziver en eenige kleinigheden. div. Arabieren.

Naar Riouw en Grissee per ned. ind. bark *Adenan*, gez. Hadjie Kamaredin.

660 pic. rijst. *Gezagv.*

Naar Nantes via Samarang per Fr. schip [illegible] gez. L. Gigaud.
$2394^{62}/_{100}$ pic. suiker. *B. J. van Eck en co.*
$4605^{62}/_{100}$ pic. suiker. $188^{61}/_{100}$ pic. rotting. *Fraser Eaton en co.*

Naar Pegattan per ned. ind. *Fatehool Berkat*, gez. Mochmoed.

1 kt. adr. rood katoen. *Mc. Millan Marten en co.*
f 700 aan sp. matten. div. Arabieren.

Naar Nederland via Probolingo en Pamanoekan per ned. schip *Pieter Schoenmakers*, gez. J. J. van Vareleen.

100 pic. rotting. *N. H. M.*

Naar China per Eng. schip *Clarendon*, gez. D. Mc. Gregor.

$110^{87}/_{100}$ pic. rotting en 15.000 pic. rijst. *N. H. M.*

Naar Macao per Portug. schip *Maria Charlotte*, gez. J. H. Pereira.

1500 pic. rijst. *Schimmelpenninck en co.*
$3633^{30}/_{100}$ pic. rijst en 50 pic. rotting. *Fraser Eaton en co.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.